

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA¹⁾

z dnia2015 r.

w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi²⁾

Na podstawie art. 13 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2015 r. poz. 139) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wymagania dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, zwanej dalej „wodą”, w tym wymagania bakteriologiczne, fizykochemiczne oraz organoleptyczne;
- 2) sposób oceny przydatności wody;
- 3) minimalną częstotliwość badań wody i miejsca pobierania próbek wody do badań;
- 4) zakres badania wody;
- 5) program monitoringu jakości wody;
- 6) sposób nadzoru nad materiałami i wyrobami stosowanymi w procesach uzdatniania i dystrybucji wody;
- 7) sposób nadzoru nad laboratoriami wykonującymi badania jakości wody;
- 8) sposób informowania konsumentów o jakości wody;
- 9) sposób postępowania przed organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej w przypadku, gdy woda nie spełnia wymagań jakościowych.

2. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do:

- 1) naturalnych wód mineralnych, wód źródlanych i wód stołowych spełniających wymagania określone w przepisach o bezpieczeństwie żywności i żywienia;
- 2) wód leczniczych:

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej – zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 września 2014 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. poz. 1268).

²⁾ Przepisy rozporządzenia dokonują wdrożenia przepisów:

- 1) dyrektywy Rady 98/83/WE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. WE L 330 z 05.12.1998, str. 32; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 4, str. 90);
- 2) dyrektywy Rady 2013/51/EURATOM z dnia 22 października 2013 r. określającej wymogi dotyczące ochrony zdrowia ludności w odniesieniu do substancji promieniotwórczych w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. UE L 296 z 07.11.2013, str. 12).

- a) wskazanych w art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2015 r. poz. 196 i 1272),
 - b) dla których warunki i wymagania sanitarne określają przepisy wydane na podstawie art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 651 i 742);
- 3) wody przeznaczonej do takich celów, w stosunku do których właściwy państwowy inspektor sanitarny stwierdzi, że jej jakość nie ma wpływu na zdrowie konsumentów;
 - 4) wody pochodzącej z indywidualnych ujęć wody zaopatrujących mniej niż 50 osób lub dostarczających mniej niż średnio 10 m³ wody na dobę, z zastrzeżeniem ust. 3 i § 27 ust. 3–6.

3. Przepisy rozporządzenia stosuje się do wody pochodzącej z indywidualnych ujęć wody zaopatrujących mniej niż 50 osób lub dostarczających mniej niż średnio 10 m³ wody na dobę, jeżeli woda jest dostarczana jako część działalności handlowej lub publicznej.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) substancja promieniotwórcza – substancję zawierającą jeden lub więcej izotopów promieniotwórczych o takiej aktywności lub stężeniu promieniotwórczym, które nie mogą być pominięte z punktu widzenia ochrony radiologicznej;
- 2) dawka orientacyjna – skuteczną dawkę obciążającą dla jednego roku przyjęcia wynikającą ze wszystkich radionuklidów pochodzenia naturalnego i sztucznego, których obecność w wodzie została wykryta, z wyjątkiem trytu, potasu-40, radonu i krótkożytych produktów rozpadu radonu;
- 3) wartość parametryczna – zawartość substancji promieniotwórczych w wodzie, powyżej której obecność substancji promieniotwórczych w wodzie stanowi zagrożenie dla zdrowia ludzi wymagające działań prewencyjnych lub podjęcia działań naprawczych służących poprawie jakości wody do poziomu zgodnego z wymogami dotyczącymi ochrony zdrowia ludzi przed promieniowaniem;
- 4) monitoring kontrolny – monitoring jakości wody realizowany w miejscach, o których mowa w § 10 ust. 1, służący dostarczeniu informacji w sprawie organoleptycznej i mikrobiologicznej jakości wody oraz skuteczności uzdatniania wody, w przypadku gdy jest ono stosowane, niezbędnych do oceny czy są przestrzegane wymagania określone w załączniku nr 5 do rozporządzenia przez regularne badanie wody i przekazywanie

informacji o jej jakości właściwemu państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu;

- 5) monitoring przeglądowy – monitoring jakości wody realizowany w miejscach, o których mowa w § 10 ust. 1, stanowiący rozszerzenie (uzupełnienie) monitoringu kontrolnego i służący dostarczeniu informacji niezbędnych do oceny, czy są przestrzegane wymagania określone w załącznikach nr 1–3 do rozporządzenia oraz spełnione parametry określone w lp. 2, 4 i 5 załącznika nr 4 do rozporządzenia przez regularne badanie wody i przekazywanie informacji o jej jakości właściwemu państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu.

§ 3. 1. Woda jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz nie ma agresywnych właściwości korozyjnych i spełnia:

- 1) podstawowe wymagania mikrobiologiczne określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia;
- 2) podstawowe wymagania chemiczne określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

2. Dodatkowe wymagania mikrobiologiczne, organoleptyczne, fizykochemiczne oraz radiologiczne, jakim powinna odpowiadać woda, określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

3. Dodatkowe wymagania chemiczne, jakim powinna odpowiadać woda, określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

§ 4. 1. Wymagania, o których mowa w § 3, dotyczą wody:

- 1) pobieranej z urządzeń i instalacji wodociągowych;
- 2) pobieranej z indywidualnych ujęć wody zaopatrujących co najmniej 50 osób lub dostarczających co najmniej średnio 10 m³ wody na dobę;
- 3) pobieranej z indywidualnych ujęć wody, bez względu na ilość dostarczanej wody, jeżeli woda ta służy do działalności handlowej lub publicznej;
- 4) pobieranej z punktów czerpalnych wody wykorzystywanej do działalności handlowej lub publicznej, w szczególności w produkcji lub obrocie żywnością;
- 5) pobieranej z cystern lub zbiorników;
- 6) pobieranej ze zbiorników magazynujących wodę w środkach transportu lądowego, powietrznego lub wodnego;

7) wprowadzanej do jednostkowych opakowań.

2. Woda, o której mowa w ust. 1, poddawana procesom uzdatniania powinna odpowiadać wymaganiom określonym w załącznikach nr 1-3 do rozporządzenia oraz spełniać parametry określone w lp. 2, 4 i 5 załącznika nr 4 do rozporządzenia.

3. Punktem, w którym woda musi spełniać wymagania, o których mowa w § 3, są w przypadku wody:

- 1) pobieranej z urządzeń i instalacji wodociągowych – punkt czerpalny w terenie lub w zabudowaniach i obiektach z zaworów używanych zwykle do pobierania wody;
- 2) dostarczanej z cysterny – punkt, w którym wypływa ona z cysterny;
- 3) wprowadzanej do jednostkowych opakowań – punkt czerpalny wody, w którym woda pobierana jest do napełnienia butelek lub pojemników;
- 4) wykorzystywanej w zakładzie produkcji lub obrotu żywnością – punkt czerpalny wody wykorzystywanej w produkcji lub obrocie żywnością;
- 5) udostępnianej w środkach transportu lądowego, powietrznego lub wodnego – punkt czerpalny wody używany zwykle do pobierania wody.

§ 5. Ocena przydatności wody przeprowadzana przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody, o której mowa w art. 5 ust. 1a ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, obejmuje:

- 1) prowadzenie badań jakości wody:
 - a) w zakresie dotyczącym co najmniej:
 - parametrów objętych monitoringiem kontrolnym określonych w załączniku nr 5 do rozporządzenia,
 - wymagań i parametrów objętych monitoringiem przeglądowym,
 - b) z częstotliwością nie mniejszą niż określona w załączniku nr 6 i 8 do rozporządzenia, gdy nie wystąpią okoliczności mogące spowodować zmianę jakości wody oraz
 - c) każdorazowo po wystąpieniu okoliczności mogących spowodować zmianę jakości wody, szczególnie jej pogorszenie, w szczególności awarii instalacji wodociągowej, awarii systemu uzdatniania wody, wymiany instalacji wodociągowej i powodzi;
- 2) informowanie, w terminie nie dłuższym niż 3 dni robocze, właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego oraz wójta

- (burmistrza, prezydenta miasta) o przekroczeniach parametrów jakości wody określonych w załącznikach nr 1–4 do rozporządzenia;
- 3) przedstawienie, wraz z informacją, o której mowa w pkt 2, planowanych przedsięwzięć naprawczych wraz z harmonogramem ich realizacji;
 - 4) ustalanie harmonogramu pobierania próbek wody do badań, zgodnie z częstotliwością nie mniejszą niż określona w załączniku nr 6 i 8 do rozporządzenia, w uzgodnieniu z właściwym państwowym powiatowym lub państwowym granicznym inspektorem sanitarnym, tak aby terminy badania były równomiernie rozłożone w czasie;
 - 5) wyznaczenie w uzgodnieniu z właściwym państwowym powiatowym lub państwowym granicznym inspektorem sanitarnym i wykonanie przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne stałych punktów czerpalnych służących do pobierania próbek wody;
 - 6) pobieranie próbek wody w ujęciu wody, w miejscach pozwalających na ocenę skuteczności procesu uzdatniania oraz w miejscu wprowadzania wody do sieci wodociągowej;
 - 7) w przypadku wystąpienia okoliczności wymienionych w pkt 1 lit. c:
 - a) wyznaczanie miejsca, częstotliwości i zakresu badania wody w celu określenia spełnienia wymagań określonych w rozporządzeniu, w uzgodnieniu z właściwym państwowym powiatowym lub państwowym granicznym inspektorem sanitarnym,
 - b) zaplanowanie przedsięwzięć naprawczych i ustalenie harmonogramu ich realizacji oraz niezwłoczne poinformowanie właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego oraz wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o podjętych i zaplanowanych działaniach;
 - 8) przechowywanie wyników badań przez okres co najmniej 5 lat od dnia ich wykonania;
 - 9) przekazywanie właściwemu państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu, w terminie 3 dni roboczych, wyników badań, o których mowa w pkt 1;
 - 10) dokonywanie oceny ryzyka na podstawie obowiązującej w czasie dokonywania tej oceny normy PN-EN 15975 „Bezpieczeństwo zaopatrzenia w wodę pitną – Wytyczne zarządzania kryzysowego i ryzyka – Część 2: Zarządzanie ryzykiem”.

§ 6. 1. W ocenie ryzyka, o której mowa w § 5 pkt 10, uwzględnia się badania i oceny stanu wód powierzchniowych, stanu wód podziemnych oraz obszarów chronionych dokonane w ramach państwowego monitoringu środowiska określonego w art. 155a ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469).

2. Ocena ryzyka, o której mowa w § 5 pkt 10, podlega zatwierdzeniu przez właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego w zakresie utrzymania bezpieczeństwa zdrowotnego wody.

3. Po uzyskaniu zatwierdzenia oceny ryzyka, o którym mowa w ust. 2, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne przekazuje:

- 1) ocenę ryzyka właściwemu wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta);
- 2) do publicznej wiadomości informację o przeprowadzeniu oceny ryzyka.

4. Ocena ryzyka, o której mowa w § 5 pkt 10, podlega stałej aktualizacji.

§ 7. Ocena przydatności wody przeprowadzana przez podmiot wykorzystujący wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia, jako część działalności handlowej lub publicznej obejmuje:

- 1) prowadzenie badania jakości tej wody:
 - a) w zakresie dotyczącym co najmniej:
 - parametrów objętych monitoringiem kontrolnym,
 - wymagań i parametrów objętych monitoringiem przeglądowym,
 - b) z częstotliwością nie mniejszą niż określona w załączniku nr 6 i 8 do rozporządzenia, gdy nie wystąpią okoliczności mogące spowodować zmianę jakości wody oraz
 - c) każdorazowo po wystąpieniu okoliczności mogących spowodować zmianę jakości wody, szczególnie jej pogorszenie, w szczególności awaria instalacji wodociągowej, awaria systemu uzdatniania wody, wymiana instalacji wodociągowej, powódź;
- 2) ustalanie harmonogramu pobierania próbek wody do badań, zgodnie z częstotliwością nie mniejszą niż określona w załączniku nr 6 i 8 do rozporządzenia, w uzgodnieniu z właściwym państwowym powiatowym lub państwowym granicznym inspektorem sanitarnym, tak aby terminy badania były równomiernie rozłożone w czasie;
- 3) przechowywanie wyników badań przez okres co najmniej 5 lat od dnia ich wykonania;
- 4) przekazywanie właściwemu państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu, w terminie 3 dni roboczych:
 - a) wyników badań, o których mowa w pkt 1, oraz
 - b) informacji o planowanych i podejmowanych działaniach naprawczych, w przypadku, gdy woda nie spełnia wymagań określonych w załącznikach nr 1–3 do

rozporządzenia oraz parametrów określonych w lp. 2, 4 i 5 w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

§ 8. 1. W ramach nadzoru nad laboratoriami wykonującymi badania jakości wody właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny każdego roku dokonuje zatwierdzenia, o którym mowa w art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, na podstawie:

- 1) zaświadczenia potwierdzającego przeszkolenie przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej osób pobierających próbki wody do badań albo certyfikatu laboratorium w zakresie pobierania próbek wody;
- 2) wykazu badań prowadzonych przez laboratorium oraz charakterystyki metod badawczych;
- 3) dokumentów potwierdzających udział laboratorium w badaniach biegłości;
- 4) zestawienia wyników i oceny badań biegłości, wykonanych nie później niż 2 lata od dnia wystąpienia o zatwierdzenie, o których mowa w art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

2. Właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny może dokonać kontroli laboratorium przed zatwierdzeniem, o którym mowa w ust. 1.

3. W przypadku braku w strukturze organizacyjnej powiatowej lub granicznej stacji sanitarna-epidemiologicznej laboratorium, właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny może wystąpić do właściwego wojewódzkiego inspektora sanitarnego z wnioskiem o dokonanie kontroli laboratorium przed zatwierdzeniem, o którym mowa w ust. 1.

4. W ramach nadzoru nad laboratoriami wykonującymi badania jakości wody właściwy państwowy wojewódzki, państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny dokonuje sprawdzenia czy laboratorium:

- 1) prowadzi udokumentowany system jakości badań wody i czy jest on zgodny z wymaganiami zawartymi w aktualnym wydaniu normy PN-EN ISO/IEC-17025 „Ogólne wymagania dotyczące laboratoriów badawczych i wzorcujących”;
- 2) prowadzi wewnętrzną kontrolę jakości wyników badań;
- 3) prowadzi zewnętrzną kontrolę jakości wyników badań realizowaną poprzez udział w badaniach biegłości zgodnie z wymaganiami zawartymi w aktualnym wydaniu normy

PN-EN ISO/IEC 17043 „Ocena zgodności - Ogólne wymagania dotyczące badania biegłości”.

5. Właściwy państwowy wojewódzki, państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny sporządza corocznie raport przedstawiający realizację zadań wskazanych w ust. 1 i 2, odpowiednio:

- 1) dla obszaru powiatu – właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny,
- 2) dla obszaru województwa – właściwy państwowy wojewódzki inspektor sanitarny.

§ 9. 1. Właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny może zwiększyć minimalną częstotliwość pobierania próbek wody w zakresie danego parametru, określoną dla monitoringu przeglądowego lub dodanie parametru do wykazu parametrów, które mają być monitorowane w ramach monitoringu przeglądowego, uwzględniając następujące czynniki, określone dla obszaru zaopatrzenia w wodę:

- 1) jakość i rodzaj ujmowanej wody;
- 2) zanieczyszczenia występujące w środowisku, ze szczególnym uwzględnieniem usytuowania ujęcia wody, ustanowionej strefy ochronnej ujęcia i oceny zagrożenia zdrowotnego przeprowadzonego dla tego ujęcia;
- 3) wyniki oceny ryzyka prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne;
- 4) zastosowane metody uzdatniania wody, ze szczególnym uwzględnieniem czy zastosowana metoda uzyskała zgodę właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego;
- 5) długość sieci wodociągowej;
- 6) materiały użyte do budowy sieci wodociągowej;
- 7) wiek wodociągu;
- 8) sytuację epidemiczną, w szczególności w zakresie chorób wodozależnych;
- 9) aktualne potrzeby i cele badań.

2. Z przeprowadzonego badania jakości wody laboratoria, o których mowa w art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, sporządzają sprawozdanie.

§ 10. 1. Miejsca pobierania próbek wody, równomiernie rozmieszczone na całym obszarze zaopatrzenia w wodę, są zlokalizowane w:

- 1) ujęciach wody;

- 2) miejscach, w których woda jest wprowadzana do sieci;
- 3) sieci wodociągowej;
- 4) punktach czerpalnych, znajdujących się w urządzeniach i instalacjach wodociągowych, zainstalowanych na stałe, używanych do pobierania wody przez odbiorcę usług;
- 5) pompach lub innych używanych punktach czerpalnych, jeżeli woda dostarczana jest z indywidualnych ujęć wody;
- 6) punktach czerpalnych w zabudowaniach i obiektach, z zaworów używanych zwykle do pobierania wody, jeżeli woda wykorzystywana jest jako część działalności handlowej lub publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem punktów czerpalnych wody wykorzystywanej w zakładach prowadzących działalność związaną z produkcją lub obrotem żywnością;
- 7) punktach czerpalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych – z zaworów używanych zwykle do pobierania.

2. Miejsca pobierania próbek ciepłej wody w celu wykrywania bakterii Legionella sp. są zlokalizowane w:

- 1) wypływie ze zbiornika ciepłej wody lub najbliższym punkcie czerpalnym;
- 2) punkcie czerpalnym najdalej położonym od zbiornika ciepłej wody;
- 3) miejscu powrotu wody do podgrzewacza;
- 4) wybranych punktach pośrednich, których liczba zależy od wielkości systemu.

3. Miejsca pobrania próbek wody w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych są zlokalizowane w:

- 1) punkcie czerpalnym, znajdującym się najbliżej urządzeń i instalacji wodociągowych, zainstalowanych na stałe, używanych do pobierania wody przez odbiorcę usług;
- 2) punkcie czerpalnym najdalej położonym od urządzeń i instalacji wodociągowych, zainstalowanych na stałe, używanych do pobierania wody przez odbiorcę usług;
- 3) wybranych punktach pośrednich, których liczba zależy od wielkości systemu.

§ 11. 1. Podmioty, o których mowa w § 5 i § 7, prowadzą monitoring substancji promieniotwórczych w zakresie parametrów określonych w części C załącznika nr 3 do rozporządzenia.

2. Miejsce pobrania próbek wody, w celu wykonania badań substancji promieniotwórczych jest zlokalizowane w ujęciu wody, z zastrzeżeniem § 10 ust. 1 pkt 5–7.

3. Próbkę wody pobrane w ramach monitoringu, o którym mowa w ust. 1, powinny odzwierciedlać jakość wody przed uzdatnieniem.

4. Podmioty, o których mowa w § 5 i § 7, w ramach monitoringu, o którym mowa w ust. 1, wykonują pomiar aktywności całkowitej alfa i aktywności całkowitej beta.

5. W przypadku przekroczenia w badanej próbce wody wartości 0,1 Bq/l całkowitej aktywności izotopów alfa promieniotwórczych lub 1 Bq/l całkowitej aktywności izotopów beta promieniotwórczych podmioty, o których mowa w § 5 i § 7, wykonują pomiar stężenia trytu, radonu oraz pochodnych określonych w części D załącznika nr 3 do rozporządzenia.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, podmioty, o których mowa w § 5 i § 7, dokonują oszacowania dawki orientacyjnej oraz oszacowania ryzyka zdrowotnego.

7. W przypadku przekroczenia w badanych próbkach wody stężenia trytu ponad wartość parametryczną określoną w części C załącznika nr 3 do rozporządzenia podmioty, o których mowa w § 5 i § 7, wykonują pomiar pod kątem innych sztucznych radionuklidów określonych w części D załącznika nr 3 do rozporządzenia z częstotliwością określoną w załączniku nr 6 do rozporządzenia.

8. W przypadku przekroczenia w badanych próbkach wody stężenia radonu wynoszącego 1000 Bq/l podmioty, o których mowa w § 5 i § 7, niezwłocznie:

- 1) podejmują działania naprawcze;
- 2) informują o podejmowanych działaniach naprawczych:
 - a) właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta),
 - b) właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego,
 - c) Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki oraz
 - d) konsumentów.

§ 12. W przypadku gdy w pobliżu ujęcia wody usytuowane są potencjalne źródła skażeń, w szczególności takie jak obiekty jądrowe, składowisko odpadów promieniotwórczych, obiekty, w których stosuje się otwarte źródła promieniowania, pomiar stężenia trytu w wodzie, a w przypadku przekroczenia w badanych próbkach wody stężenia trytu ponad wartość parametryczną określoną w części C załącznika nr 3 do rozporządzenia, pomiar pod kątem innych sztucznych radionuklidów określonych w części D załącznika nr 3 do rozporządzenia, jest wykonywany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe, z częstotliwością nie mniejszą niż wskazana w załączniku nr 6 do rozporządzenia.

§ 13. Przed oddaniem do eksploatacji nowego ujęcia wody są wykonywane badania radonu, trytu oraz aktywności całkowitej alfa i aktywności całkowitej beta.

§ 14. 1. Minimalna częstotliwość pobierania próbek wody w zakresie pomiaru aktywności całkowitej alfa i aktywności całkowitej beta jest określona w załączniku nr 6 do rozporządzenia.

2. W przypadku, gdy w badanych próbkach wody wartość aktywności całkowitej alfa wynosi poniżej 0,1 Bq/l oraz wartość aktywności całkowitej beta wynosi poniżej 1 Bq/l podmioty, o których mowa w § 5 i § 7, wykonują pomiar aktywności całkowitej alfa i aktywności całkowitej beta raz na 10 lat oraz w każdym przypadku, gdy zajdzie jakakolwiek zmiana, która może mieć wpływ na stężenie radionuklidów w wodzie.

3. W przypadku poddania wody uzdatnianiu mającemu na celu obniżenie stężenia radionuklidów badania próbek wody wykonuje się zgodnie z częstotliwością określoną w załączniku nr 6 do rozporządzenia, z zastrzeżeniem § 16.

§ 15. 1. Badania w ramach monitoringu jakości wody w zakresie parametrów chemicznych należy prowadzić metodami zgodnymi z charakterystyką metod badań określoną w części A załącznika nr 10 do rozporządzenia.

2. Badania w ramach monitoringu jakości wody w zakresie parametrów mikrobiologicznych należy prowadzić metodami określonymi w części B załącznika nr 10 do rozporządzenia.

3. Badania w ramach monitoringu jakości wody w zakresie parametrów radiologicznych należy prowadzić z zastosowaniem metod lub procedur badawczych zapewniających osiągnięcie granicy wykrywalności, określonych w części C załącznika nr 10 do rozporządzenia.

§ 16. Minimalna częstotliwość pobierania próbek wody oraz działania naprawcze w zależności od wartości parametrycznej stężenia radonu w wodzie są określone w załączniku nr 7 do rozporządzenia.

§ 17. 1. Minimalna częstotliwość pobierania próbek ciepłej wody oraz procedury postępowania w zależności od wyników badania bakteriologicznego są określone w załączniku nr 8 do rozporządzenia, z zastrzeżeniem § 9 ust. 1 i § 20 ust. 1.

2. Minimalna częstotliwość pobierania próbek wody wprowadzanej do jednostkowych opakowań jest określona w załączniku nr 9 do rozporządzenia.

§ 18. Częstotliwość badań wody z cystern oraz zbiorników w środkach transportu lądowego, powietrznego lub wodnego określa właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny, po przeprowadzeniu analizy ryzyka.

§ 19. 1. W ramach monitoringu jakości wody prowadzonego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny:

- 1) weryfikuje terminowość przekazywania przez podmioty, o których mowa w § 5 i § 7:
 - a) wyników badań wody,
 - b) informacji o planowanych i podejmowanych działaniach naprawczych wraz z harmonogramem ich realizacji w sytuacji, gdy jakość wody nie odpowiada wymaganiom określonym w załącznikach nr 1–4 do rozporządzenia;
- 2) analizuje przekazane przez podmioty, o których mowa w § 5 i § 7, wyniki badań jakości wody, przeprowadzone zgodnie z ustalonym na dany rok harmonogramem, w zakresie ewentualnych zagrożeń zdrowotnych;
- 3) monitoruje wywiązywanie się podmiotów, o których mowa w § 5 i § 7, z realizacji harmonogramu działań naprawczych, o którym mowa w pkt 1 lit. b;
- 4) gromadzi, weryfikuje, analizuje i ocenia dane uzyskane w wyniku prowadzonego monitoringu jakości wody, zwane dalej „danymi monitoringowymi”;
- 5) przekazuje dane monitoringowe do właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego;
- 6) informuje właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o jakości wody na nadzorowanym terenie.

2. W ramach monitoringu jakości wody prowadzonego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej właściwy państwowy wojewódzki inspektor sanitarny:

- 1) koordynuje wykonywanie przez podmioty, o których mowa w § 5 i § 7, badań wody zgodnie z ustalonym harmonogramem;
- 2) gromadzi, analizuje i ocenia uzyskane dane monitoringowe;
- 3) przekazuje dane monitoringowe do Głównego Inspektora Sanitarnego.

3. Realizując zadania, o których mowa w ust. 1 i 2, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej:

- 1) uzgadniają harmonogram pobierania próbek wody do badań oraz zakres badań wykonywanych w danym roku przez podmioty, o których mowa w § 5 i § 7;

- 2) pobierają próbki wody do badań, zgodnie z ustalonym, na dany rok, planem działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
- 3) wykonują badania próbek wody, o których mowa w pkt 2;
- 4) prowadzą wykaz:
 - a) przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych,
 - b) podmiotów wykorzystujących wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia, jako część działalności handlowej lub publicznej,
 - c) urzędów wodociągowych,
 - d) miejsc pobierania próbek wody objętych monitoringiem jakości wody.

§ 20. 1. Na podstawie wyników oceny ryzyka właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny może:

- 1) zmniejszyć minimalną częstotliwość pobierania próbek wody w zakresie danego parametru, określoną dla monitoringu przeglądowego, jeżeli wszystkie wyniki uzyskane z próbek pobieranych w regularnych odstępach czasu, przez okres co najmniej trzech lat, w punktach pobierania próbek reprezentatywnych dla całej strefy zaopatrzenia wynosiły mniej niż 60 % wartości parametrycznej;
- 2) usunąć parametr z wykazu parametrów, które mają być monitorowane, w ramach monitoringu przeglądowego, jeżeli wszystkie wyniki uzyskane z próbek pobieranych w regularnych odstępach czasu przez okres co najmniej trzech lat, w punktach pobierania próbek reprezentatywnych dla całej strefy zaopatrzenia wynosiły mniej niż 30 % wartości parametrycznej.

2. Częstotliwość pobierania próbek wody może zostać zmniejszona lub parametr usunięty z wykazu parametrów, które mają być monitorowane w ramach monitoringu przeglądowego i kontrolnego, jeżeli w ocenie ryzyka potwierdzono, że żaden czynnik dający się racjonalnie przewidzieć nie może spowodować pogorszenia jakości wody.

3. Częstotliwość pobierania próbek wody w kierunku E. coli nie może zostać ograniczona poniżej częstotliwości określonej w załączniku nr 6 do rozporządzenia.

§ 21. 1. Właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny na podstawie sprawozdania, o którym mowa w § 9 ust. 2, oraz wyników badań realizowanych według ustalonego harmonogramu, przekazywanych przez podmioty, o których mowa w § 5 i § 7, stwierdza:

- 1) przydatność wody do spożycia, w przypadku gdy woda spełnia wymagania określone w załącznikach nr 1-3 do rozporządzenia oraz parametry określone w lp. 2, 4 i 5 załącznika nr 4 do rozporządzenia;
- 2) przydatność wody do spożycia, na warunkach przyznanego odstępstwa, w odniesieniu do przypadku określonego w § 29 ust. 1;
- 3) warunkową przydatność wody do spożycia, w przypadku przekroczenia wymagań określonych w załącznikach nr 3 i 4 do rozporządzenia, po rozważeniu stopnia zagrożenia dla zdrowia;
- 4) brak przydatności wody do spożycia.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny wskazuje zakres i termin realizacji działań naprawczych podejmowanych przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, określa się dopuszczalne wartości parametrów, na jakie pozwala stwierdzona warunkowa przydatność.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny nakazuje unieruchomienie wodociągu lub innego urządzenia zaopatrującego ludność w wodę oraz podjęcie działań naprawczych przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne wraz z określeniem terminu ich realizacji.

5. Właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny informuje właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o stwierdzeniu przydatności lub braku przydatności wody do spożycia, w zakresie, o którym mowa w ust. 1, oraz wydanych zaleceniach w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2-4.

6. Właściwy wójt (burmistrz, prezydent miasta) po otrzymaniu informacji, o której mowa w ust. 5, niezwłocznie informuje właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego o planowanych działaniach naprawczych, wraz z wskazaniem terminu ich realizacji.

§ 22. Jeżeli przekroczenie dopuszczalnej wartości parametru określonego w załącznikach nr 3 i 4 do rozporządzenia nie stwarza zagrożenia dla zdrowia i jest możliwe do usunięcia w terminie 30 dni, właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny stwierdza przydatność wody do spożycia na warunkach przyznanego odstępstwa, z wyłączeniem sytuacji, gdy przekroczenie wartości dopuszczalnych dla danego parametru utrzymuje się łącznie przez okres dłuższy niż 30 dni w ciągu poprzedzających dwunastu miesięcy.

§ 23. 1. Właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny na podstawie:

- 1) sprawozdań, o których mowa w § 9 ust. 2;
 - 2) wyników badań realizowanych według ustalonego harmonogramu, przekazywanych przez podmioty, o których mowa w § 5 i § 7;
 - 3) analizy podejmowanych działań naprawczych;
 - 4) prowadzonego monitoringu, o którym mowa w § 19
- wydaje okresowe oceny jakości wody.

2. Oceny, o których mowa w ust. 1, zawierają informacje dotyczące spełnienia na nadzorowanym terenie wymagań określonych w załącznikach nr 1–4 do rozporządzenia w okresie, dla którego opracowywana jest ocena.

3. Oceny, o których mowa w ust. 1, służą do przekazania właściwemu wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) informacji koniecznych do podjęcia działań mających na celu zaopatrzenie konsumentów w wodę o właściwej jakości.

4. Oceny, o których mowa w ust. 1, są wydawane:

- 1) nie rzadziej niż raz na rok – jeżeli jakość wody pochodzącej z urządzenia wodociągowego lub indywidualnego ujęcia wody badana jest z częstotliwością co najwyżej jeden raz na miesiąc, a uzyskane wyniki badań odpowiadają wymaganiom określonym w załącznikach nr 1–4 do rozporządzenia;
- 2) nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy – jeżeli jakość wody pochodzącej z urządzenia wodociągowego lub indywidualnego ujęcia wody jest badana wielokrotnie w ciągu miesiąca, a uzyskane wyniki badań odpowiadają wymaganiom określonym w załącznikach nr 1–4 do rozporządzenia;
- 3) w zależności od przyznanego odstępstwa albo stwierdzonej warunkowej przydatności wody do spożycia – jeżeli jakość wody pochodzącej z urządzenia wodociągowego lub indywidualnego ujęcia wody nie odpowiada wymaganiom określonym w załącznikach nr 1–4 do rozporządzenia.

§ 24. 1. Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na podstawie ocen, o których mowa w § 23 ust. 1, dokonują ocen obszarowych jakości wody oraz szacowania ryzyka zdrowotnego konsumentów.

2. Ocena, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

- 1) wykaz producentów wody zaopatrujących ludność oraz dostarczających wodę z indywidualnych ujęć jako część działalności handlowej lub publicznej;

2) informacje o:

- a) wielkości produkcji wody dostarczanej od poszczególnych producentów,
- b) liczbie ludności zaopatrywanej w wodę,
- c) jakości wody,
- d) przekroczeniach wartości dopuszczalnych parametrów jakości wody wraz ze wskazaniem ich wpływu na zdrowie konsumentów,
- e) zgłoszonych reakcjach niepożądanych związanych ze spożyciem wody na danym obszarze,
- f) prowadzonych postępowaniach administracyjnych w zakresie jakości wody,
- g) działaniach naprawczych prowadzonych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne.

3. Ocena, o której mowa w ust. 1, dotyczy:

- 1) strefy zaopatrzenia;
- 2) gminy;
- 3) powiatu;
- 4) województwa;
- 5) kraju.

4. Ocena, o której mowa w ust. 1, wydaje nie rzadziej niż raz na rok, odpowiednio:

- 1) właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny dla obszarów określonych w ust. 3 pkt 1-3;
- 2) właściwy państwowy wojewódzki inspektor sanitarny dla województwa;
- 3) Główny Inspektor Sanitarny dla kraju.

5. Oceny, o których mowa w ust. 3 pkt 1-3, są przekazywane do wiadomości właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz starosty.

6. Oceny, o których mowa w ust. 3 pkt 4, są przekazywane do wiadomości właściwego marszałka województwa.

§ 25. 1. Ocena higieniczna, o której mowa w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, jest wydawana na podstawie dokumentacji.

2. Dokumentacja, o której mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) nazwę i adres obiektu lub elementu obiektu, gdzie zostanie zastosowany oceniany materiał lub wyrób używany do uzdatniania i dystrybucji wody;

- 2) rodzaje zastosowanych wyrobów, materiałów, preparatów z aktualnymi atestami higienicznymi jednostki uprawnionej do wydawania takich atestów;
- 3) określenie miejsca i przeznaczenia zastosowania materiałów, wyrobów, preparatów używanych w procesie uzdatniania i dystrybucji wody;
- 4) w przypadku stosowania produktów biobójczych, także dokument dopuszczający ten produkt biobójczy do obrotu, z określonym zakresem jego stosowania.

3. Ocena, o której mowa w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, powinna być poparta wynikiem badania wody przeprowadzonym w laboratorium Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalającym na stwierdzenie spełniania wymagań określonych w załącznikach nr 1–4 do rozporządzenia.

4. Właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny prowadzi wykaz wydanych ocen o materiałach i wyrobach stosowanych do uzdatniania wody.

5. Właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny prowadzi wykaz materiałów i wyrobów stosowanych do dystrybucji wody uwzględniający:

- 1) nazwę i adres obiektu lub elementu obiektu, gdzie będzie stosowany materiał lub wyrób używany do dystrybucji wody lub określenie miejsca i przeznaczenia zastosowania materiałów, wyrobów, używanych do dystrybucji wody;
- 2) rodzaje zastosowanych wyrobów i materiałów z aktualnymi atestami higienicznymi jednostki uprawnionej do wydawania takich atestów, potwierdzających bezpieczeństwo ich stosowania dla zdrowia ludzi.

6. Właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny prowadzi wykaz parametrów, które wymagają monitorowania w wodzie dostarczanej odbiorcom usług z uwagi na zastosowane materiały lub wyroby do uzdatniania i dystrybucji wody.

§ 26. 1. Do oceny nowej technologii uzdatniania wody stosuje się przepisy § 25 ust. 1–3.

2. Właściwy państwowy wojewódzki inspektor sanitarny prowadzi wykaz zgód, o których mowa w art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

3. Właściwy państwowy wojewódzki inspektor sanitarny prowadzi wykaz parametrów, które wymagają monitorowania w wodzie dostarczanej odbiorcom usług z uwagi na stosowane nowe technologie uzdatniania wody.

§ 27. 1. Konsumenci uzyskują informacje o jakości wody:

- 1) zgodnie z przepisami o dostępie do informacji publicznej lub
- 2) z komunikatów umieszczanych na stronie internetowej urzędu gminy oraz na stronie internetowej podmiotu, o którym mowa w § 5 i § 7, jeżeli taka strona jest prowadzona.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać:

- 1) dane o przekroczeniach dopuszczalnych wartości parametrów jakości wody oraz związanych z nimi zagrożeniach zdrowotnych;
- 2) dane o pogorszeniu jakości wody pod względem organoleptycznym;
- 3) informacje o możliwości poprawy jakości wody przy użyciu środków dostępnych dla konsumentów;
- 4) informacje o planowanych przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne przedsięwzięciach naprawczych i harmonogramach ich realizacji;
- 5) informacje o udzielonych zgodach na odstępstwo od dopuszczalnych parametrów, przyznanych przez właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego;
- 6) zalecenia mające na celu minimalizację zagrożenia dla zdrowia ludzkiego.

3. W przypadku gdy woda pochodzi z indywidualnych ujęć wody zaopatrujących mniej niż 50 osób lub dostarczających mniej niż średnio 10 m³ wody na dobę i nie jest dostarczana jako część działalności handlowej lub publicznej, na właścicielu lub zarządcy ujęcia wody spoczywa obowiązek udzielenia konsumentom informacji o braku spełniania wymagań określonych w § 3.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, właściciel lub zarządca występuje do właściwego państwowego inspektora sanitarnego o dokonanie oceny potencjalnych zagrożeń zdrowotnych wynikających z braku spełniania wymagań określonych w § 3.

5. W przypadku stwierdzenia w ocenie, o której mowa w ust. 4, potencjalnych zagrożeń zdrowotnych wynikających z braku spełniania wymagań określonych w § 3, państwowy inspektor sanitarny wskazuje możliwe czynności, które mogą zostać podjęte w celu ochrony zdrowia ludzkiego.

6. Właściciel lub zarządca, o którym mowa w ust. 3, informuje konsumentów o wszelkich czynnościach, które mogą zostać podjęte w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed szkodliwymi skutkami wynikającymi z jakiegokolwiek zanieczyszczenia. W przypadku potencjalnego zagrożenia dla zdrowia ludzkiego wynikającego z jakości wody, niezwłocznie udziela porad dotyczących przeciwdziałania temu zagrożeniu.

§ 28. 1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) w ramach informowania mieszkańców o jakości wody przedstawia informację uwzględniającą:

- 1) obszar, na który dostarczana jest woda podlegająca badaniom, wraz z uwzględnieniem informacji, o których mowa w § 27 ust. 2;
- 2) obszar, na którym woda nie została objęta obligatoryjnym obowiązkiem wykonywania badań, wraz ze wskazaniem powodów;
- 3) zagrożenia wynikające z braku wykonywania badań jakości wody;
- 4) wskazanie czynności, które mogą zostać podjęte w celu ochrony zdrowia przed niepożądanymi skutkami wynikającymi z jakichkolwiek zanieczyszczeń wody.

2. W przypadku pojawienia się potencjalnego zagrożenia dla zdrowia obywateli wynikającego z nieodpowiedniej jakości wody, właściwy wójt (burmistrz, prezydent miasta) zapewnia niezwłoczne przekazanie obywatelom odpowiednich zaleceń wraz ze wskazaniem sposobu zaopatrzenia ich w wodę bezpieczną dla zdrowia, o której mowa w § 3.

§ 29. 1. W przypadku gdy woda nie spełnia wymagań określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia, z wyłączeniem wymagań określonych dla bromianu i ołowiu, i nie jest możliwe przywrócenie jej jakości do stanu wymaganego przepisami rozporządzenia w terminie 30 dni podmiot, o którym mowa w § 5, oraz podmiot wykorzystujący wodę z indywidualnych ujęć jako część działalności handlowej lub publicznej, może wystąpić o zgodę na odstępstwo od tych wymagań.

2. Wystąpienie o zgodę na odstępstwo jest możliwe w przypadku:

- 1) utworzenia nowego obszaru zaopatrzenia w wodę;
- 2) obszaru zaopatrzenia, który na dzień 1 maja 2004 r. wykazywał zgodność parametrów jakości wody;
- 3) ustanowienia wartości dla nowych parametrów lub nowych wartości dla parametrów obowiązujących.

3. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, składa wniosek o zgodę na odstępstwo do właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego.

4. Wniosek o zgodę na odstępstwo powinien zawierać następujące informacje:

- 1) wskazanie przyczyn występowania w wodzie przekroczeń dopuszczalnych parametrów, a także podejmowane przez podmioty, o których mowa ust. 1, działania w celu uzyskania poprawy jakości wody;
- 2) wskazanie powodów, z których nie można niezwłocznie dostarczyć wody o właściwej jakości za pomocą innych środków;

- 3) wykaz parametrów z przekroczeniami dopuszczalnych wartości;
- 4) wyniki kontroli jakości wody w zakresie parametrów, o których mowa w pkt 3, z ostatnich trzech lat w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 i 3;
- 5) propozycje maksymalnych dopuszczalnych wartości parametrów, o których mowa w pkt 3;
- 6) proponowany maksymalny okres odstępstwa, nie przekraczający trzech lat;
- 7) ekspertyzę przygotowaną przez instytut badawczy prowadzący działalność z zakresu zdrowia publicznego, dotyczącą wpływu proponowanych maksymalnych dopuszczalnych wartości parametrów, o których mowa w pkt 3, uwzględniającą proponowany okres odstępstwa, na zdrowie konsumentów;
- 8) określenie obszaru zaopatrzenia w wodę, którego dotyczy odstępstwo;
- 9) określenie dobowej produkcji wody;
- 10) określenie liczby ludności zaopatrywanej w wodę;
- 11) określenie wpływu na przedsiębiorstwa produkcji żywności;
- 12) propozycje częstotliwości badań w ramach kontroli wewnętrznej w odniesieniu do parametrów, o których mowa w pkt 3, wraz z uzasadnieniem;
- 13) harmonogram działań naprawczych, ocenę kosztów oraz źródła finansowania działań naprawczych;
- 14) harmonogram działań sprawdzających efektywność procesów naprawczych;
- 15) uzasadnienie wraz ze wskazaniem podejmowanych działań w celu zapewnienia wody odpowiedniej jakości.

5. Właściwy państwowy wojewódzki inspektor sanitarny po dokonaniu analizy w zakresie poprawności oraz kompletności złożonego wniosku:

- 1) przekazuje Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu wniosek, o którym mowa w ust. 1, wraz ze wskazaniem czy:
 - a) udzielenie zgody na odstępstwo nie będzie stanowić potencjalnego zagrożenia dla zdrowia ludzkiego,
 - b) zaopatrzenie w wodę o właściwej jakości nie będzie mogło być zrealizowane niezwłocznie za pomocą innych środków oraz
- 2) przekazuje właściwemu wojewodzie informację o złożeniu wniosku o wystąpieniu wyjątkowych okoliczności skutkujących koniecznością przedłożenia go Komisji Europejskiej celem wyrażenia zgody na odstępstwo.

6. Główny Inspektor Sanitarny przekazuje wniosek Komisji Europejskiej.

§ 30. 1. Podmiot, o którym mowa w § 29 ust. 1, przekazuje właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu, właściwemu wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) oraz właściwemu wojewodzie, co 3 miesiące od dnia złożenia wniosku, szczegółowe sprawozdanie z podejmowanych działań naprawczych wraz z działaniami planowanymi do podjęcia w następnym okresie sprawozdawczym.

2. Właściwy państwowy wojewódzki inspektor sanitarny na bieżąco dokonuje analizy sprawozdań, o których mowa w ust. 1.

§ 31. Zgody na odstępstwo wydane przed dniem wejścia w życie rozporządzenia zachowują ważność na okres, na jaki zostały wydane.

§ 32. 1. W celu określenia rozmiaru i charakteru prawdopodobnego narażenia na substancje promieniotwórcze w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi podmioty, o których mowa w § 5 i § 7, wykonają pierwsze badania wody w zakresie wskazanym w § 11 ust. 4, nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

2. Wyniki badań podmioty, o których mowa w ust. 1, prześlą do właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego w terminie 3 dni roboczych od dnia ich otrzymania.

3. Właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny w terminie nie dłuższym niż 8 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia, prześle właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu raport z wyników przeprowadzonych badań.

4. Właściwy państwowy wojewódzki inspektor sanitarny, w terminie nie dłuższym niż 10 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia, prześle Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu raport z wyników przeprowadzonych badań.

§ 33. 1. Podmioty, o których mowa w § 5, podejmą działania mające na celu dokonanie oceny ryzyka, o której mowa w § 5 pkt 10, w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

2. Podmioty, o których mowa w § 5, pierwszą ocenę ryzyka, o której mowa w § 5 pkt 10, przedłożą do zatwierdzenia właściwemu państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu w zakresie utrzymania bezpieczeństwa zdrowotnego wody, w terminie nie dłuższym niż 22 miesiące od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

§ 34. Traci moc rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417, z 2010 r. Nr 72, poz. 466).

§ 35. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 28 listopada 2015 r.

MINISTER ZDROWIA

W porozumieniu

MINISTER ŚRODOWISKA

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym

DYREKTOR
Departamentu Prawnego

Władysław Puzoń
radca prawny

K. Borowicz 14.08.2015
(e-mail)

Dyrektor
Departamentu Bezpieczeństwa
Zdrowotnego Wody

Anna Kamińska

DYREKTOR
Departamentu Prawnego

Joanna TENEROWICZ

GLÓWNY INSPEKTOR SANITARNY

Marek Posobkiewicz

Załącznik nr 1

PODSTAWOWE WYMAGANIA MIKROBIOLOGICZNE

A. Wymagania mikrobiologiczne, jakim powinna odpowiadać woda

Lp.	Parametr	Najwyższa dopuszczalna wartość	
		liczba mikroorganizmów [jtk]	objętość próbki [ml]
1	Escherichia coli	0	100
2	Enterokoki	0	100

B. Wymagania mikrobiologiczne, jakim powinna odpowiadać woda wprowadzana do jednostkowych opakowań

Lp.	Parametr	Najwyższa dopuszczalna wartość	
		liczba mikroorganizmów [jtk]	objętość próbki [ml]
1	Escherichia coli	0	250
2	Enterokoki	0	250
3	Pseudomonas aeruginosa	0	250
4	Ogólna liczba mikroorganizmów w 36±2°C po 48 h	20	1
5	Ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C po 72 h	100	1

C. Wymagania mikrobiologiczne, jakim powinna odpowiadać woda w cysternach, zbiornikach magazynujących wodę w środkach transportu lądowego lub wodnego

Lp.	Parametr	Najwyższa dopuszczalna wartość parametru w próbce wody pobranej	
		liczba mikroorganizmów [jtk]	objętość próbki [ml]
1	Escherichia coli	0	100
2	Enterokoki	0	100
3	Pseudomonas aeruginosa	0	100
4	Ogólna liczba mikroorganizmów w 36±2°C po 48 h	100	1

D. Wymagania mikrobiologiczne, jakim powinna odpowiadać woda w zbiornikach magazynujących wodę w środkach transportu powietrznego

Lp.	Parametr	Najwyższa dopuszczalna wartość parametru w próbce wody pobranej	
		liczba mikroorganizmów [jtk]	objętość próbki [ml]
1	Escherichia coli	0	100
2	Enterokoki	0	100
3	Pseudomonas aeruginosa	≤10 ¹⁾	100
		>10 ≤100 ^{1) 2)}	100
4	Ogólna liczba mikroorganizmów w 36±2°C po 48 h	100	1

Objaśnienia:

- 1) Należy badać w miejscu (punkcie czerpalnym) najdalej położonym od zbiornika magazynującego wodę w środkach transportu powietrznego po zakończonym rejsie.
- 2) Należy przedsięwziąć działania zaradcze.

E. Wymagania mikrobiologiczne, jakim powinna odpowiadać ciepła woda

Lp.	Parametr	Liczba mikroorganizmów [jtk]	Objętość próbki [ml]
1	Legionella sp. ¹⁾	<100	100

Objaśnienia:

¹⁾ Należy badać w ciepłej wodzie w budynkach zamieszkania zbiorowego i przedsiębiorstwach podmiotu leczniczego.

Uwaga: W szpitalach, w których przebywają pacjenci o obniżonej odporności, w tym objęci leczeniem immunosupresyjnym, pałeczki Legionella sp. powinny być nieobecne w próbce wody o objętości 1.000 ml.

Załącznik nr 2

**PODSTAWOWE WYMAGANIA CHEMICZNE, JAKIM POWINNA ODPOWIADAĆ
WODA**

Lp.	Parametry	Najwyższe dopuszczalne stężenie	Jednostka
1	Akryloamid	0,10 ¹⁾	µg/l
2	Antymon	5	µg/l
3	Arsen	10	µg/l
4	Azotany	50 ²⁾	mg/l
5	Azotyny	0,50 ²⁾	mg/l
6	Benzen	1,0	µg/l
7	Benzo(a)piren	0,010	µg/l
8	Bor	1,0	mg/l
9	Bromiany	10 ³⁾	µg/l
10	Chlorek winylu	0,50 ^{1),4)}	µg/l
11	Chrom	50	µg/l
12	Cyjanki	50	µg/l
13	1,2-dichloroetan	3,0	µg/l
14	Epichlorohydryna	0,10 ¹⁾	µg/l
15	Fluorki	1,5	mg/l
16	Kadm	5	µg/l
17	Miedź	2,0 ⁵⁾	mg/l
18	Nikiel	20	µg/l
19	Ołów	10	µg/l
20	Pestycydy	0,10 ⁶⁾	µg/l
21	Σ pestycydów ⁸⁾	0,50 ⁷⁾	µg/l
22	Rtęć	1	µg/l

23	Selen	10	µg/l
24	Σ trichloroetenu i tetrachloroetenu	10	µg/l
25	Σ Wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych	0,10 ⁸⁾	µg/l
26	Σ THM	100 ^{3),9)}	µg/l

Objaśnienia:

- 1) Wartość odnosi się do stężenia pozostałości monomeru w wodzie, obliczonego zgodnie ze specyfikacjami maksymalnego uwalniania z odpowiedniego polimeru w kontakcie z wodą.
- 2) Warunek: $[\text{azotany}]/50 + [\text{azotyny}]/3 \leq 1$, gdzie wartości w nawiasach kwadratowych oznaczają: stężenie azotanów (NO₃) i azotynów (NO₂) w mg/l. Stężenie azotynów w wodzie uzdatnionej wprowadzonej do sieci wodociągowej lub innych urządzeń dystrybucji nie może przekraczać wartości 0,10 mg/l.
- 3) W miarę możliwości bez ujemnego wpływu na dezynfekcję powinno dążyć się do osiągnięcia niższej wartości.
- 4) Oznaczać w wodzie przesyłanej instalacjami z polichloru winylu.
- 5) Wartość dopuszczalna, jeżeli nie powoduje zmiany barwy wody spowodowanej agresywnością korozyjną wody dla rur miedzianych.
- 6) Termin „pestycydy” obejmuje organiczne: insektycydy, herbicydy, fungicydy, nematocydy, akarycydy, algicydy, rodentocydy, slimicydy, a także produkty pochodne (m.in. regulatory wzrostu) oraz ich pochodne metabolity, a także produkty ich rozkładu i reakcji. Oznaczać jedynie te pestycydy, których występowania w wodzie można oczekiwać.
Wartość stosuje się do każdego poszczególnego pestycydu. W przypadku aldryny, dieldryny, heptachloru i epoksydu heptachloru NDS wynosi 0,030 µg/l.
- 7) Σ pestycydów oznacza sumę poszczególnych pestycydów wykrytych i oznaczonych ilościowo w ramach monitoringu.
- 8) Wartość oznacza sumę stężeń wyszczególnionych związków:
 - benzo(b)fluoranten,
 - benzo(k)fluoranten,
 - benzo(ghi)perylene,
 - indeno(1,2,3-cd)piren.
- 9) Σ THM - wartość oznacza sumę stężeń związków:
 - trichlorometan,
 - bromodichlorometan,
 - dibromochlorometan,
 - tribromometan.

Załącznik nr 3

**DODATKOWE WYMAGANIA MIKROBIOLOGICZNE, ORGANOLEPTYCZNE,
FIZYKOCHEMICZNE ORAZ RADIOLOGICZNE, JAKIM POWINNA ODPOWIADAĆ
WODA**

A. Wymagania mikrobiologiczne

Lp.	Parametr	Najwyższa dopuszczalna wartość parametru w próbce wody	
		liczba mikroorganizmów [jtk]	objętość próbki [ml]
1	Bakterie grupy coli ¹⁾	0	100
2	Ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2 °C po 72 h	bez nieprawidłowych zmian	1
3	Clostridium perfringens (łącznie ze sporami) ²⁾	0	100

B. Wymagania organoleptyczne i fizykochemiczne

Lp.	Parametr	Dopuszczalne zakresy wartości ³⁾	Jednostka
1	Amonowy jon	0,50	mg/l
2	Barwa ⁴⁾		
3	Chlorki	250 ⁵⁾	mg/l
4	Glin	200	µg/l
5	Mangan	50	µg/l
6	Mętność ⁴⁾	1	NTU
7	Ogólny węgiel organiczny (OWO)	bez nieprawidłowych zmian ⁶⁾	
8	Stężenie jonów wodoru (pH)	6,5–9,5 ⁵⁾	
9	Przewodność ⁷⁾	2.500 ⁵⁾	µS/cm
10	Siarczany	250 ⁵⁾	mg/l
11	Smak ⁴⁾		

12	Sód	200	mg/l
13	Utlenialność z KMnO ₄	5,0 ⁸⁾⁹⁾	mg/l
14	Zapach ⁴⁾		
15	Żelazo	200	µg/l

C. Wymagania radiologiczne

Lp.	Parametr	Dopuszczalne zakresy wartości ³⁾	Jednostka
1	Radon	100	Bq/l
2	Tryt	100 ¹⁰⁾	Bq/l
3	Całkowita dopuszczalna dawka	0,10 ^{10),11)}	mSv/rok

D. Stężenia pochodne dla promieniotwórczości w wodzie¹²⁾

Pochodzenie	Nuklid	Stężenie pochodne
Naturalne	U-238*	3,0 Bq/l
	U-234*	2,8 Bq/l
	Ra-226	0,5 Bq/l
	Ra-228	0,2 Bq/l
	Pb-210	0,2 Bq/l
	Po-210	0,1 Bq/l
Sztuczne	C-14	240 Bq/l
	Sr-90	4,9 Bq/l
	Pu-239/Pu-240	0,6 Bq/l
	Am-241	0,7 Bq/l
	Co-60	40 Bq/l
	Cs-134	7,2 Bq/l
	Cs-137	11 Bq/l
	I-131	6,2 Bq/l

*W tabeli uwzględniono wyłącznie właściwości radiologiczne uranu, bez toksyczności chemicznej.

Objaśnienia:

- 1) Dopuszcza się pojedyncze bakterie wykrywane sporadycznie, nie w kolejnych próbkach, do 5 % próbek w ciągu roku.
- 2) Należy badać w wodzie pochodzącej z ujęć powierzchniowych i mieszanych, a w przypadku przekroczenia dopuszczalnych wartości, należy zbadać, czy nie ma zagrożenia dla zdrowia ludzkiego wynikającego z obecności innych mikroorganizmów chorobotwórczych, np.: Cryptosporidium.
- 3) W przypadku podania jednej wartości dolna wartość zakresu wynosi zero.
- 4) Akceptowalny przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian.

- 5) Parametr powinien być uwzględniony przy ocenie agresywnych właściwości korozyjnych wody.
- 6) Nie musi być oznaczany dla produkcji wody mniejszych niż 10.000 m³ dziennie.
- 7) Oznaczana w temperaturze 25 °C.
- 8) Nie musi być oznaczany, jeżeli badane jest OWO.
- 9) Indeks nadmanganianowy – utlenianie powinno być przeprowadzone w ciągu 10 min w temperaturze 100 °C w środowisku kwaśnym z wykorzystaniem nadmanganianu.
- 10) Podwyższone stężenie trytu może świadczyć o obecności innych sztucznych radionuklidów. W przypadku wzrostu stężenia trytu ponad wartość parametryczną wymagane jest przeprowadzenie analizy pod kątem obecności innych sztucznych radionuklidów.
- 11) Dawkę orientacyjną oblicza się, wyłączając tryt, potas-40, radon i produkty rozkładu radonu, ze zmierzonych stężeń radionuklidów i współczynników dawki pochłoniętej określonych przepisami ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – *Prawo atomowe* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1512) w odniesieniu do wielkości rocznego spożycia wody (730 l dla osób dorosłych). Nie jest wymagane dalsze badanie, jeżeli spełniony jest wzór:

$$\sum_{i=1}^n \frac{C_i(\text{obs})}{C_i(\text{der})} \leq 1$$

gdzie:

$C_i(\text{obs})$ = wartość zaobserwowana stężenia radionuklidu i

$C_i(\text{der})$ = wartość pochodna stężenia radionuklidu i

n = liczba wykrytych radionuklidów.

- 12) Ustala się stężenia pochodne dla promieniotwórczości w wodzie. tabela zawiera wartości dla najczęściej występujących radionuklidów naturalnych i sztucznych. Są to wartości precyzyjne, obliczone dla dawki 0,1 mSv i rocznego spożycia wody 730 l przy współczynnikach dawki pochłoniętej określonych przepisami ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – *Prawo atomowe*. Stężenia pochodne dla innych radionuklidów należy określić w ten sam sposób, a ich wartości następnie aktualizować w oparciu o nowsze dane uznane przez Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki.

Załącznik nr 4

DODATKOWE WYMAGANIA CHEMICZNE, JAKIM POWINNA ODPOWIADAĆ WODA

Lp.	Parametry	Dopuszczalne zakresy wartości ¹⁾	Jednostka
1	Bromodichlorometan	0,015	mg/l
2	Chlor wolny ²⁾	0,3 ³⁾	mg/l
3	Chloraminy	0,5	mg/l
4	Σ chloranów i chlorynów ⁴⁾	0,7	mg/l
5	Ozon ⁵⁾	0,05	mg/l
6	Formaldehyd	0,050	mg/l
7	Ftalan dibutyli	0,020	mg/l
8	Magnez	30–125 ⁶⁾	mg/l
9	Srebro	0,010	mg/l
10	Tetrachlorometan (czterochlorek węgla)	0,002	mg/l
11	Σ trichlorobenzenów	0,020	mg/l
12	2,4,6-trichlorofenol	0,200	mg/l
13	Trichlorometan (chloroform)	0,030	mg/l
14	Twardość	60–500 ⁷⁾	mg/l

Objaśnienia:

- 1) W przypadku podania jednej wartości dolna wartość zakresu wynosi zero.
- 2) W punkcie czerpalnym u konsumenta, jeżeli woda jest dezynfekowana chlorem lub jego związkami.
- 3) Dopuszczalne stężenie wolnego chloru w zbiorniku magazynującym wodę w środkach transportu lądowego, powietrznego lub wodnego wynosi 0,3–0,5 mg/l.
- 4) W punkcie czerpalnym u konsumenta, jeżeli woda jest dezynfekowana dwutlenkiem chloru.
- 5) W punkcie czerpalnym u konsumenta, jeżeli ozon jest stosowany w procesie uzdatniania wody.
- 6) Nie więcej niż 30 mg/l magnezu, jeżeli stężenie siarczanów jest równe lub większe od 250 mg/l. Przy niższej zawartości siarczanów dopuszczalne stężenie magnezu wynosi 125 mg/l; wartość zalecana ze względów zdrowotnych – oznacza, że jest pożądana dla zdrowia ludzkiego, ale nie nakłada obowiązku uzupełniania minimalnej zawartości podanej w załączniku przez przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne.
- 7) W przeliczeniu na węglan wapnia; wartość zalecana ze względów zdrowotnych – oznacza, że jest to wartość pożądana dla zdrowia ludzkiego, ale nie nakłada obowiązku uzupełniania minimalnej zawartości podanej w załączniku przez przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne.

Załącznik nr 5

PARAMETRY OBJĘTE MONITORINGIEM KONTROLNYM:

Glin¹⁾
Jon amonowy
Barwa
Przewodność elektryczna
Clostridium perfringens (łącznie z przetrwalnikami)²⁾
Escherichia coli (E. coli)
Stężenie jonów wodoru (pH)
Żelazo¹⁾
Azotyny³⁾
Zapach
Pseudomonas aeruginosa⁴⁾
Smak
Ogólna liczba mikroorganizmów w temperaturze 22 °C i w 36 °C⁴⁾
Bakterie grupy coli
Mętność

Objaśnienia:

- ¹⁾ Niezbędne jedynie wtedy, gdy parametr jest stosowany jako flokulant, jeżeli są stosowane jako chemikalia do uzdatniania wody (we wszystkich innych przypadkach parametry są umieszczone w wykazie wskaźników do monitorowania przeglądowego).
- ²⁾ Niezbędne jedynie wtedy, gdy woda pochodzi z wód powierzchniowych lub mieszanych (we wszystkich innych przypadkach parametry są umieszczone w wykazie wskaźników do monitorowania przeglądowego).
- ³⁾ Niezbędne jedynie wtedy, gdy chloraminowanie jest stosowane jako metoda dezynfekcji (we wszystkich innych przypadkach parametry są umieszczone w wykazie wskaźników do monitorowania przeglądowego).
- ⁴⁾ Niezbędne jedynie wtedy, gdy woda jest dystrybuowana w butelkach lub pojemnikach.

Załącznik nr 6

MINIMALNA CZĘSTOTLIWOŚĆ POBIERANIA PRÓBEK WODY DO BADAŃ¹⁾

Objętość dostarczanej lub produkowanej wody w strefie zaopatrzenia ^{2),3)} [m ³ /24 h]	Monitoring kontrolny [liczba próbek/rok]	Monitoring przeglądowy [liczba próbek/rok]
≤ 100	4)	4)
> 100 ≤ 1.000	4	1
> 1.000 ≤ 10.000	4+3 na każde 1.000 m ³ /24 h i część tej wartości stanowiącej uzupełnienie do całości	1+1 na każde 4 500 m ³ /24 h i część tej wartości stanowiącej uzupełnienie do całości
> 10.000 ≤ 100.000		3+1 na każde 10.000 m ³ /24 h i część tej wartości stanowiącej uzupełnienie do całości
> 100.000		12+1 na każde 25.000 m ³ /24 h i część tej wartości stanowiącej uzupełnienie do całości

Objaśnienia:

- 1) Nie dotyczy częstotliwości pobierania próbek wody w zakresie badania stężenia aktywności radonu w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, określonej w załączniku nr 8 do rozporządzenia.
- 2) Strefa zaopatrzenia jest geograficznie określonym obszarem, do którego woda dochodzi z jednego lub więcej źródeł i na którym jakość wody może być traktowana w przybliżeniu jako jednolita.
- 3) Objętości wody obliczane jako średnie w ciągu roku. Do określenia minimalnej częstotliwości można też stosować liczbę mieszkańców w zaopatrywanej strefie, przyjmując wielkość zużycia wody równą 200 l/dobę na 1 osobę.
- 4) Ustalenie częstotliwości zależy od właściwego państwowego powiatowego lub granicznego inspektora sanitarnego, jednak nie rzadziej niż 2 próbki na rok dla monitoringu kontrolnego; 1 próbkę na 2 lata dla monitoringu przeglądowego.

**MINIMALNA CZĘSTOTLIWOŚĆ POBIERANIA PRÓBEK WODY
W ZALEŻNOŚCI OD STĘŻENIA AKTYWNOŚCI RADONU W WODZIE**

Stężenie aktywności radonu (^{222}Rn) w wodzie [Bq/l]	Ocena narażenia	Postępowanie	Badanie
≤ 10	Brak lub znikome	System pod kontrolą - nie wymaga podjęcia specjalnych działań.	Jeden raz na 10 lat.
$> 10 - 99,9(9)$ $> 10 \leq 100$	Niskie	Należy przystąpić do wzmożonej kontroli pomiarów. Dalsze działania zależą od wyniku następnego badania.	Drugie badanie po 6 miesiącach, jeżeli stężenie radonu nie przekracza 50 Bq/l, badanie z częstotliwością jeden raz na 5 lat. Jeżeli stężenie aktywności badanego parametru mieści się między 50 Bq/l a 99,9(9) Bq/l, badanie z częstotliwością raz na 2 lata.
$> 100 - 999,9(9)$ $> 100 \leq 1.000$	Średnie	Należy przystąpić do działań interwencyjnych, tzn. wprowadzić system uzdatniania wody pod względem radiologicznym, który zapewni zaopatrzenie ludności w wodę zawierającą badany parametr w stężeniu aktywności poniżej 100 Bq/l; wartość ta musi być uzyskana przed podaniem wody do sieci wodociągowej	Drugie badanie po 6 miesiącach 3 badanie po upływie 6 miesięcy od poprzedniego badania, jeżeli stężenie radonu nie przekracza 500 Bq/l, wymagane jest badanie z częstotliwością jeden raz w roku. Jeżeli stężenie radonu przekracza 500 Bq/l, wymagane jest badanie z częstotliwością jeden raz w ciągu 6 miesięcy.
$> 1.000 -$	Wysokie lub bardzo wysokie	Należy natychmiast wyłączyć wodociąg z eksploatacji.	Jeżeli stężenie aktywności badanego parametru wynosi lub przekracza 1.000 Bq/l należy uznać, że woda taka nie nadaje się do spożycia przez ludzi.

Objaśnienia:

- ¹⁾ Strefa zaopatrzenia jest geograficznie określonym obszarem, do którego woda dochodzi z jednego lub więcej źródeł i na którym jakość wody może być traktowana w przybliżeniu jako jednolita.
- ²⁾ Objętości wody obliczane jako średnie w ciągu roku. Do określenia minimalnej częstotliwości można też stosować liczbę mieszkańców w zaopatrywanej strefie, przyjmując wielkość zużycia wody równą 200 l/dobę na 1 osobę.

Załącznik nr 8

**MINIMALNA CZĘSTOTLIWOŚĆ POBIERANIA PRÓBEK CIEPŁEJ WODY ORAZ
PROCEDURY POSTĘPOWANIA W ZALEŻNOŚCI OD WYNIKÓW BADANIA
BAKTERIOLOGICZNEGO¹⁾**

Liczba Legionella sp. w 100 ml	Ocena skażenia	Postępowanie	Badanie
<100 <10 ²	Brak lub znikome	System pod kontrolą – nie wymaga podjęcia specjalnych działań.	Po 1 roku lub po 3 latach ²⁾
>100 10 ² – 10 ³	Średnie	Jeżeli większość próbek jest pozytywna, należy sieć wodną uznać za skolonizowaną przez pałeczki Legionella, znaleźć przyczynę (dokonać przeglądu technicznego sieci, sprawdzić temperaturę wody) i podjąć działania zmierzające do redukcji liczby bakterii. Dalsze działania (czyszczenie i dezynfekcja) zależą od wyniku następnego badania.	Po 4 tygodniach, jeżeli wynik badania nie ulegnie zmianie, należy przeprowadzić czyszczenie i dezynfekcję, powtórzyć badanie po 1 tygodniu, następnie po 1 roku.
>1.000 10 ³ – 10 ⁴	Wysokie	Przystąpić do działań interwencyjnych jw., włącznie z czyszczeniem i dezynfekcją systemu – woda nie nadaje się do pryszniców.	Po 1 tygodniu od czyszczenia i dezynfekcji, następnie co 3 miesiące ³⁾
>10.000 >10 ⁴	Bardzo wysokie	<u>Natychmiast wyłączyć z eksploatacji urządzenia i instalacje wody ciepłej oraz przeprowadzić zabiegi ich czyszczenia i dezynfekcji.</u>	Po 1 tygodniu od czyszczenia i dezynfekcji, następnie co 3 miesiące ³⁾

Objaśnienia:

- ¹⁾ Jeżeli jest to wynik badania 1–2 próbek, w celu wykluczenia skażenia punktowego powinno być pobranych i zbadanych więcej próbek.
- ²⁾ Jeżeli w kolejnych badaniach w odstępach rocznych stwierdzono < 100 jtk/100 ml.
- ³⁾ Jeżeli w kolejnych dwóch badaniach wykonanych w odstępach trzech miesięcy stwierdzono < 100 jtk/100 ml, to następne badanie można wykonać za rok.

Uwaga:

Postępowanie dezynfekcyjne (dezynfekcja termiczna lub chemiczna) powinno zostać ponadto podjęte zawsze:

- 1) w przypadku wyłączenia instalacji wodociągowej na dłużej niż 1 miesiąc;
- 2) jeżeli instalacja lub jej część została wymieniona lub zabiegi konserwacyjne mogły prowadzić do jej zanieczyszczenia;
- 3) w instalacji wodociągowej w miejscu przebywania osób, u których wystąpiło podejrzenie lub stwierdzono zachorowanie na legionellozę.

Załącznik nr 9

**MINIMALNA CZĘSTOTLIWOŚĆ POBIERANIA PRÓBEK WODY WPROWADZANEJ
DO JEDNOSTKOWYCH OPAKOWAŃ**

Objętość wody produkowanej i dostarczanej do sprzedaży w butelkach i pojemnikach w ciągu doby m ³	Monitoring kontrolny liczba próbek ¹⁾	Monitoring przeglądowy liczba próbek ¹⁾
≤ 10	1	1
> 10 ≤ 60	12	1
> 60	1 na każde 5 m ³ i na część tej wartości stanowiącą uzupełnienie do całości	1 na każde 100 m ³ i na część tej wartości, stanowiącą uzupełnienie do całości

Objaśnienie:

¹⁾ Zakres badań mikrobiologicznych zgodny z określonym w części B załącznika nr 1 do rozporządzenia.

Załącznik nr 10

CHARAKTERYSTYKI METOD BADAŃ

A. Parametry chemiczne, dla których określono charakterystykę metod badawczych

Dla podanych w tabeli parametrów określono, że stosowana metoda analizy musi co najmniej umożliwiać oznaczanie wartości dopuszczalnej z podaną poprawnością, precyzją i granicą wykrywalności. Niezależnie od czułości zastosowanej metody analizy, wyniki należy wyrażać z co najmniej taką samą liczbą miejsc po przecinku, jaką podano w wartościach dopuszczalnych w załącznikach nr 2 i 3 do rozporządzenia.

Lp.	Parametry	Poprawność [% wartości parametrów] ¹⁾	Precyzja [% wartości parametrów] ²⁾	Granica wykrywalności [% wartości parametrów] ³⁾	Warunki
1	Akryloamid	-	-	-	4)
2	Amonowy jon	10	10	10	-
3	Antymon	25	25	25	-
4	Arsen	10	10	10	-
5	Azotany	10	10	10	-
6	Azotyny	10	10	10	-
7	Barwa	10	10	10	
8	Benzen	25	25	25	-
9	Benzo(a)piren	25	25	25	-
10	Bor	10	10	10	-
11	Bromiany	25	25	25	-
12	Bromodichlorometan	25	25	25	
13	Chlor wolny	10	10	10	
14	Chloraminy	10	10	10	
15	Chlorany	25	25	25	
16	Chloryny	25	25	25	
17	Chlorki	10	10	10	-
18	Chrom	10	10	10	-

19	Chlorek winylu	25	25	25	4)
20	Cyjanki	10	10	10	5)
21	1,2-dichloroetan	25	25	10	-
22	Epichlorohydryna	25	25	25	4)
23	Fluorki	10	10	10	-
24	Formaldehyd	25	25	25	
25	Ftalan dibutyli	25	25	10	
26	Glin	10	10	10	-
27	Kadm	10	10	10	-
28	Magnez	10	10	10	
29	Mangan	10	10	10	-
30	Mętność	25	25	25	
31	Miedź	10	10	10	-
32	Nikiel	10	10	10	-
33	Ołów	10	10	10	-
34	Pestycydy	25	25	25	6)
35	Przewodność elektryczna	10	10	10	-
36	Rtęć	20	10	20	-
37	Selen	10	10	10	-
38	Siarczany	10	10	10	-
39	Srebro	10	10	10	
40	Sód	10	10	10	-
41	Σ trichlorobenzeny	25	25	25	
42	trichloroeten	25	25	10	
43	tetrachloroeten	25	25	10	
44	Σ THM	25	25	10	
45	Tetrachlorometan	25	25	25	

46	2,4,6-trichlorofenol	25	25	25	
47	Trichlorometan	25	25	25	
48	Twardość	10	10	10	
49	Utlenialność	25	25	10	8)
50	WWA	25	25	25	7)
51	Żelazo	10	10	10	

Objaśnienia:

- 1) Poprawność jest błędem systematycznym i jest to stopień zgodności między średnim wynikiem uzyskanym w szeregu powtórzeń a wartością prawdziwą mierzonej wartości.
- 2) Precyzja jest błędem przypadkowym i zwykle wyrażona jest jako odchylenie standardowe (wewnątrz i między partiami) rozkładu wyników od średniej; aprobowana dokładność stanowi dwukrotność względnego odchylenia standardowego.
- 3) Granica wykrywalności jest to wartość trzykrotnego odchylenia standardowego wyznaczonego dla serii analiz próbek o niskim stężeniu badanego parametru lub pięciokrotnego odchylenia standardowego wyznaczonego dla serii analiz prób ślepych.
- 4) Ma być kontrolowane przez specyfikację produktu.
- 5) Metoda powinna określać całkowitą ilość cyjanków we wszystkich formach.
- 6) Charakterystyka poprawności metody powinna być stosowana do każdego pestycydu z osobna i jej wartość zależy od rozpatrywanego pestycydu.
- 7) Charakterystyki poprawności stosuje się do poszczególnych substancji na poziomie 25 % wartości dopuszczalnych.
- 8) Indeks nadmanganianowy – utlenianie powinno być przeprowadzone w ciągu 10 min. w temperaturze 100 °C w środowisku kwaśnym z wykorzystaniem nadmanganianu.

B. Parametry mikrobiologiczne, dla których określono metody badań

Lp.	Parametr	Zalecane normy lub metody badań ¹⁾
1	Ogólna liczba mikroorganizmów w 36 °C i w 22 °C	PN-EN ISO 6222
2	Bakterie grupy coli, Escherichia coli	PN-EN ISO 9308-1
3	Enterokoki	PN-EN ISO 7899-2
4	Clostridium perfringens (łącznie z przetrwalnikami)	Inkubacja filtru membranowego poprzedzona filtracją membranową. Po przefiltrowaniu próbki wody, filtr umieścić na podłożu m-CP (uwaga 1). Inkubację prowadzić w warunkach beztlenowych w temperaturze 44 ± 1 °C przez 21 ± 3 godz. Po okresie inkubacji policzyć wszystkie żółte matowe kolonie jako domniemane Clostridium perfringens. Kolonie, które zmieniają barwę z żółtej na różową pod wpływem par wodorotlenku amonu (w czasie 20-30 sekund), uznać za potwierdzone Clostridium perfringens. Uwaga 1: skład podłoża agarowego m-CP:

		Podłoże podstawowe Pepton tryptozowy 30 g Ekstrakt drożdżowy 20 g Sacharoza 5 g Chlorowodorek L-cysteiny 1 g Siarczan magnezu (MgSO ₄ x 7H ₂ O) 0,1 g Purpura bromokrezolowa 40 mg Agar 15 g Woda 1.000 ml Składniki rozpuścić w wodzie, doprowadzić pH do 7,6 i sterylizować w autoklawie w temperaturze 121 °C przez 15 minut. Podłoże ostudzić i dodać: D-cykloserynę 400 mg Siarczan polimyksyny-B 25 mg β-D glukozyd indoksyli (przed dodaniem rozpuszczony w 8 ml sterylnej wody) 60 mg 0,5% roztwór difosforan fenoloftaleiny (sterylizowany metodą filtracji) 20 ml 4,5% roztwór FeCl ₃ x 6H ₂ O (sterylizowany metodą filtracji) 2 ml
5	<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	PN-EN ISO 16266
6	<i>Legionella</i> sp.	PN-EN ISO 11731-2

Objaśnienie:

Dopuszcza się możliwość stosowania innych metod pod warunkiem udokumentowania, że specyfikacja metody jest zgodna z wymaganiami określonymi w metodach i specyfikacji zawartymi w powyższej tabeli.

C. Parametry radiologiczne, dla których określono charakterystykę metod analizy

Dla następujących parametrów i radionuklidów stosowana metoda analizy musi co najmniej umożliwiać zmierzenie stężenia aktywności przy granicy wykrywalności określonej poniżej:

Parametry i radionuktydy	Granica wykrywalności ^{1), 2)}
Tryt	10 Bq/l ³⁾
Radon	10 Bq/l ³⁾
Aktywność całkowita alfa	0,04 Bq/l ⁴⁾
Aktywność całkowita beta	0,4 Bq/l
U-238	0,02 Bq/l ⁴⁾
U-234	0,02 Bq/l
Ra-226	0,04 Bq/l
Ra-228	0,02 Bq/l ⁵⁾
Pb-210	0,02 Bq/l
Po-210	0,01 Bq/l
C-14	20 Bq/l
Sr-90	0,4 Bq/l
Pu-239/Pu-240	0,04 Bq/l
Am-241	0,06 Bq/l
Co-60	0,5 Bq/l
Cs-134	0,5 Bq/l
Cs-137	0,5 Bq/l
I-131	0,5 Bq/l

- 1) Granicę wykrywalności wyznacza się zgodnie z normą ISO 11929: Ustalanie granic charakterystycznych (próg decyzji, granica wykrywalności i przedział ufności) dla pomiarów promieniowania jonizującego – Zasady podstawowe i zastosowania ogólne, charakterystykę z prawdopodobieństwem błędu pierwszego i drugiego stopnia wynoszącym 0,05.
- 2) Niepewność pomiaru oblicza się i przedstawia jako całkowitą niepewność standardową lub jako rozszerzoną niepewność standardową o współczynniku rozszerzenia wynoszącym 1,96, zgodnie z wytycznymi ISO dotyczącymi wyrażania niepewności pomiaru.
- 3) Granica wykrywalności trytu i radonu wynosi 10 % wartości parametrycznej tych pierwiastków wynoszącej 100 Bq/l.
- 4) Granica wykrywalności aktywności całkowitej alfa i aktywności całkowitej beta wynosi 40 % wartości kontroli wynoszących, odpowiednio, 0,1 i 1,0 Bq/l.
- 5) Niniejsza granica wykrywalności ma zastosowanie wyłącznie do kontroli początkowej pod kątem dawki orientacyjnej dla nowego źródła wody; jeżeli w wyniku początkowej kontroli zostanie ustalone, że nie jest prawdopodobne, aby wartość Ra-228 przekraczała 20 % stężenia pochodnego, granica wykrywalności może zostać podniesiona do 0,08 Bq/l dla rutynowych pomiarów nuklidów Ra-228, do czasu, kiedy konieczna będzie kolejna kontrola.

D. Parametry, dla których nie podano charakterystyki metod badań

- 1) zapach;
- 2) smak;
- 3) całkowity węgiel organiczny.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia jest wykonaniem upoważnienia ustawowego zawartego w art. 13 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. *o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* (Dz. U. z 2015 r. poz. 139), implementującym dyrektywę Rady 98/83/WE z dnia 3 listopada 1998 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. Urz. UE L 330 z 05.12.1998, str. 32; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 4, str. 90), zwaną dalej „dyrektywą 98/83/WE”, oraz dyrektywę Rady 2013/51/EURATOM z dnia 22 października 2013 r. *określającą wymogi dotyczące ochrony zdrowia ludności w odniesieniu do substancji promieniotwórczych w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. UE L 296 z 07.11.2013, str. 12), zwaną dalej „dyrektywą 2013/51/EURATOM”.

W związku z zaawansowanym etapem prac prowadzonych w Komisji Europejskiej nad rewizją dyrektywy 98/83/WE, zwanej dalej „rewizją dyrektywy”, przedkładany projekt rozporządzenia uwzględnia również regulacje zawarte w zmianie tej dyrektywy, które w większości są ściśle skorelowane z dyrektywą 2013/51/EURATOM.

Mając na uwadze fakt, iż wynikające z ww. aktów prawnych zmiany skutkują koniecznością wprowadzenia dużej liczby zmian w obowiązujących przepisach, dla zapewnienia czytelności i przejrzystości przedkładanego aktu prawnego zasadnym jest wprowadzenie projektowanego rozporządzenia.

Projektowane rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 roku *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. Nr 61, poz. 417, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem z dnia 29 marca 2007 r.”

Zgodnie dyrektywą 2013/51/EURATOM państwa członkowskie podejmują wszystkie środki niezbędne do ustanowienia odpowiedniego programu monitorowania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w celu zapewnienia, aby w przypadku niezgodności z wartościami parametrycznymi określonymi zgodnie z dyrektywą:

1) została przeprowadzona ocena w celu ustalenia, czy stanowi to zagrożenie dla zdrowia ludzi wymagające działania oraz

2) zostały podjęte, w razie konieczności, działania naprawcze służące poprawie jakości wody do poziomu zgodnego z wymogami dotyczącymi ochrony zdrowia ludzi przed promieniowaniem.

Dyrektywa 2013/51/EURATOM zobligowała również państwa członkowskie do ustanawiania wartości parametrycznych, mających zastosowanie do monitorowania substancji promieniotwórczych w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, pozostawiając jednocześnie do decyzji państw członkowskich ocenę, czy w przypadku niezgodności z wartościami parametrycznymi niezgodność ta stanowi zagrożenie dla zdrowia ludzi, wymagające podjęcia odpowiednich działań. W przypadku gdy zachodzi wskazane powyżej ryzyko państwo członkowskie:

- 1) podejmuje działania naprawcze, aby osiągnąć zgodność z wymogami dotyczącymi ochrony zdrowia ludzi przed promieniowaniem oraz
- 2) zapewnia, aby ludność, której to dotyczy, została:
 - a) powiadomiona o zagrożeniu i podjętych działaniach naprawczych oraz
 - b) otrzymała zalecenia dotyczące wszelkich dodatkowych środków ostrożności, które mogą być niezbędne w celu ochrony zdrowia ludzi w związku z substancjami promieniotwórczymi.

Wymagania dotyczące substancji radioaktywnych w wodzie zostały określone już w przepisach rozporządzenia z dnia 29 marca 2007 r., wdrażającego dyrektywę 98/83/WE, która w zakresie radioaktywności określiła wskaźniki mające zastosowanie do badania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi tj. tryt i dawkę orientacyjną ogółem, wskazując jednocześnie dopuszczalną ich wartość (tryt 100/Bq/l i dawka orientacyjna ogółem 0,1 mSv/rok), nie określając jednakże częstotliwości, z jaką te wskaźniki mają być badane. Dyrektywa 2013/51/EURATOM w zakresie wskaźników mających zastosowanie do monitorowania substancji promieniotwórczych w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi wskazała konieczność określenia przez państwa członkowskie dopuszczalnego poziomu następujących parametrów: radonu, trytu oraz dawki orientacyjnej, które nie mogą być bardziej liberalne, niż wskazane w tej dyrektywie.

Zgodnie z uwagą zawartą w załączniku nr I do dyrektywy 2013/51/EURATOM państwa członkowskie UE mogą ustanowić wartość stężenia radonu, której przekroczenie jest uważane za niewskazane oraz powyżej której jest zalecana dalsza optymalizacja ochrony, która nie spowoduje ryzyka dla zaopatrzenia w wodę w skali regionalnej lub krajowej. Określone przez państwo członkowskie stężenie radonu może przekraczać 100 Bq/l, przy czym musi być niższe niż 1000 Bq/l. Natomiast podjęcie działań naprawczych uważa się za uzasadnione

względami ochrony radiologicznej, bez dalszego rozpatrywania, w przypadku przekroczenia wartości stężenia radonu wynoszącej 1000 Bq/l. Jednocześnie wskazano, iż podwyższone stężenie trytu może świadczyć o obecności innych sztucznych radionuklidów. Dlatego też, w przypadku wzrostu stężenia trytu ponad wartość parametryczną jest wymagane przeprowadzenie analizy pod kątem obecności innych sztucznych radionuklidów. Przy czym na potrzeby regulacji przyjęto, że *wartość parametryczna* oznacza maksymalną zawartość substancji promieniotwórczych w wodzie przeznaczanej do spożycia przez ludzi, powyżej której obecność tych substancji stanowi zagrożenie dla zdrowia ludzi i wymaga podjęcia działania naprawczego służącego poprawie jakości wody do poziomu ustalonego przepisami krajowymi.

Zgodnie z załącznikiem nr II do dyrektywy 2013/51/EURATOM dotyczącym monitorowania substancji promieniotwórczych wskazano, iż państwa członkowskie Unii Europejskiej zapewniają, aby w celu określenia rozmiaru i charakteru prawdopodobnego narażenia na radon w wodzie przeznaczanej do spożycia przez ludzi, pochodzącej z różnego rodzaju źródeł wód podziemnych i studni w różnych regionach geologicznych, wykonywane były reprezentatywne badania. Badania te powinny być prowadzone w taki sposób, aby możliwa była identyfikacja podstawowych parametrów, w szczególności z zakresu geologii i hydrologii danego obszaru, promieniotwórczości skał lub gleby, a także rodzaju studni oraz aby możliwe było wykorzystanie tych parametrów przy podejmowaniu dalszych działań w obszarach, na których istnieje prawdopodobieństwo wysokiego narażenia. Stężenie radonu powinno być monitorowane gdy na podstawie wyników reprezentatywnych badań lub innych wiarygodnych informacji można przyjąć, że jest możliwe przekroczenie wartości parametrycznej określonej przez dane państwo członkowskie.

W celu określenia rozmiaru i charakteru prawdopodobnego narażenia na substancje promieniotwórcze w wodzie przeznaczanej do spożycia przez ludzi w projektowanym rozporządzeniu wprowadzono przepis przejściowy, zgodnie z którym producenci wody wykonają pierwsze badania wody w zakresie pomiaru całkowitej aktywności alfa i beta (§ 11 ust. 4 projektu rozporządzenia), nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia. Wyniki badań zostaną przekazane przez ww. podmioty do właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego, w terminie 3 dni roboczych od ich otrzymania. Następnie właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny w terminie nie dłuższym niż 8 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia, przekaze właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu raport z wyników przeprowadzonych badań, który z kolei w

terminie nie dłuższym niż 10 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia, przekaze Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu raport z wyników przeprowadzonych badań.

W celu monitorowania, czy woda przeznaczona do spożycia przez ludzi nie przekracza wartości parametrycznych określonych w części C załącznika nr 3 do projektu rozporządzenia wskazano, iż przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne oraz podmioty wykorzystujące wodę z indywidualnych ujęć wody do celów działalności handlowej lub publicznej, zwani dalej „producentami wody”, prowadzą monitoring w zakresie całkowitej aktywności alfa i całkowitej aktywności beta. Projektowana regulacja zakłada przeprowadzenie tych badań:

- 1) we wszystkich ujęciach wody, w przypadku przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz
- 2) pompach lub innych używanych punktach czerpalnych, jeżeli woda dostarczana jest z indywidualnych ujęć wody oraz
- 3) punktach czerpalnych w zabudowaniach i obiektach, z zaworów używanych zwykle do pobierania wody, jeżeli woda wykorzystywana jest jako część działalności handlowej lub publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem punktów czerpalnych wody wykorzystywanej w zakładach prowadzących działalność związaną z produkcją lub obrotem żywności oraz
- 4) punktach czerpalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych – z zaworów używanych zwykle do pobierania wody – podmioty wykorzystujące wodę z indywidualnych ujęć wody do celów działalności handlowej lub publicznej.

Jeżeli aktywność całkowita alfa przekracza 0,1 Bq/l lub aktywność całkowita beta przekracza 1,0 Bq/l, niezbędna jest analiza pod kątem radionuklidów pochodzących z prawdopodobnych źródeł promieniotwórczości.

W przypadku przekroczenia w badanej próbce wody wartości 0,1 Bq/l całkowitej aktywności izotopów alfa promieniotwórczych lub izotopów beta promieniotwórczych powyżej 1 Bq/l, producenci wody zostali obowiązani do wykonania pomiaru stężenia trytu, radonu oraz pochodnych określonych w części D załącznika nr 3 projektowanego rozporządzenia. We wskazanym wyżej przypadku producenci wody oszacują dawkę orientacyjną oraz ryzyko zagrożenia bezpieczeństwa zdrowotnego wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W przypadku przekroczenia stężenia trytu powyżej 100 Bq/l, w/w podmioty zostały obowiązane do wykonania pomiaru pod kątem innych sztucznych radionuklidów określonych w części D załącznika nr 3 projektowanego rozporządzenia.

Przy czym na potrzeby regulacji przyjęto, że *dawka orientacyjna* oznacza skuteczną dawkę obciążającą dla jednego roku przyjęcia, wynikającą ze wszystkich radionuklidów pochodzenia naturalnego i sztucznego, których obecność w wodzie przeznaczony do spożycia przez ludzi została wykryta, z wyjątkiem trytu, potasu-40, radonu i krótkożytych produktów rozpadu radonu. Dawkę orientacyjną oblicza się ze zmierzonych stężeń radionuklidów i współczynników dawki pochłoniętej określonych przepisami ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz. U. z 2014 r. poz. 1512) w odniesieniu do wielkości rocznego spożycia wody (730 l dla osób dorosłych).

W przypadku przekroczenia stężenia radonu wynoszącej 1000 Bq/l producenci wody zostali obowiązani do podjęcia działań naprawczych oraz do niezwłocznego poinformowania o tych działaniach wójta (burmistrza, prezydenta miasta), właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego, Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki oraz konsumentów zaopatrywanych w wodę przez ten podmiot.

Minimalną częstotliwość pobierania próbek wody w zakresie pomiaru aktywności całkowitej alfa i aktywności całkowitej beta oraz pomiaru stężenia trytu określa załącznik nr 6 do projektowanego rozporządzenia, z zastrzeżeniem, iż w przypadku, gdy w badanych próbkach wody wartość aktywności całkowitej alfa wynosi poniżej 0,1 Bq/l oraz wartości aktywności całkowitej beta wynosi poniżej 1 Bq/l producenci wody wykonują pomiar aktywności całkowitej alfa i aktywności całkowitej beta raz na 10 lat oraz w każdym przypadku gdy zajdzie jakakolwiek zmiana, która może mieć wpływ na stężenie radionuklidów w wodzie przeznaczony do spożycia przez ludzi. Wskazane powyżej ograniczenie nie dotyczy sytuacji gdy w przypadku poddania wody uzdatnianiu mającemu na celu obniżenie stężenia radionuklidów badania próbek wody wykonuje się zgodnie z częstotliwością określoną w załączniku nr 6 do projektowanego rozporządzenia.

W przypadku przekroczenia w badanych próbkach wody stężenia trytu ponad wartość parametryczną określoną w części C załącznika nr 3 do projektowanego rozporządzenia zobowiązane podmioty wykonują pomiar pod kątem obecności innych sztucznych radionuklidów z częstotliwością określoną w załączniku nr 6 do projektowanego rozporządzenia.

Minimalna częstotliwość pobierania próbek wody oraz działania naprawcze w zależności od wyników badania radiologicznego pod kątem stężenia aktywności radonu w wodzie zostały uzależnione od poziomu stężenia radonu w wodzie, co zostało określone w załączniku nr 7 do projektowanego rozporządzenia.

W przypadku nowego ujęcia wody, przed oddaniem go do użytku, zgodnie z projektowanym rozporządzeniem, muszą być wykonane badania pod kątem obecności radonu, trytu oraz aktywności całkowitej alfa i aktywności całkowitej beta.

W projektowanym rozporządzeniu wskazano także, iż badania jakości wody w zakresie wymagań radiologicznych przeprowadzi się z zastosowaniem metod lub procedur badawczych zapewniających osiągnięcie granicy wykrywalności wyznaczonej zgodnie z aktualnym wydaniem normy ISO 11929, określonych w części C załącznika nr 9 do projektowanego rozporządzenia.

W projektowanym rozporządzeniu wskazano także, iż w przypadku gdy w pobliżu ujęcia wody usytuowane są potencjalne źródła skażeń, w szczególności takie jak obiekty jądrowe, składowisko odpadów promieniotwórczych, obiekty, w których stosuje się otwarte źródła promieniowania, pomiar stężenia trytu w wodzie, a w przypadku przekroczenia w badanych próbkach wody stężenia trytu ponad wartość parametryczną określoną w części C załącznika nr 3 do rozporządzenia, pomiar pod kątem innych sztucznych radionuklidów określonych w części D załącznika nr 3 do rozporządzenia, jest wykonywany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe, z częstotliwością nie mniejszą niż wskazana w załączniku nr 6 do rozporządzenia.

Zgodnie z projektem rozporządzenia Rady Ministrów w *sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego* podczas eksploatacji składowiska powierzchniowego odpadów promieniotwórczych zapewnia się m.in. monitoring środowiska, obejmujący w szczególności pomiary zawartości substancji promieniotwórczych w:

- 1) wodach powierzchniowych znajdujących się w otoczeniu składowiska;
- 2) wodach podziemnych na terenie składowiska i w wodach drenażowych;
- 3) wodach podziemnych występujących w otoczeniu składowiska,
- 4) wodzie wodociągowej na terenie składowiska i w jego otoczeniu.

Przyjmując wskazany powyżej sposób wdrożenia przepisów dyrektywy 2013/51/EURATOM wzięto pod uwagę najnowsze *Wytyczne dotyczące jakości wody do picia* Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) z 2011 roku, , zwane dalej „Wytycznymi”, zgodnie z którymi woda przeznaczona do spożycia może zawierać substancje radioaktywne („radionuklidy”), które mogłyby stwarzać ryzyko dla zdrowia ludzkiego. Jest ono zazwyczaj małe w porównaniu z ryzykiem pochodzącym od mikroorganizmów i substancji chemicznych, które mogą być obecne w wodzie przeznaczonej do spożycia.

Wytyczne w zakresie oceny ryzyka dla zdrowia nie rozróżniają radionuklidów występujących naturalnie od tych, które powstają w wyniku działalności człowieka. Jednakże są one rozróżniane w odniesieniu do sposobu zarządzania ryzykiem, ponieważ z zasady radionuklidy wytworzone przez człowieka mogą być często kontrolowane w punkcie, w którym wnikają do systemu zaopatrzenia w wodę. Naturalnie występujące radionuklidy mogą potencjalnie przedostawać się do systemu w dowolnym punkcie lub w kilku punktach przed bezpośrednim spożyciem wody i z tego powodu są często mniej podatne na kontrolę. Dawki promieniowania emitowane przez naturalnie występujące radionuklidy w wodzie przeznaczonej do spożycia są zwykle wyższe niż te pochodzące od sztucznie wytworzonych radionuklidów.

Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi dostarczana przez niektóre systemy wodociągowe, a w szczególności przez wykorzystujące ujęcia wody podziemnej, może zawierać radioaktywny gaz – radon. Może on przenikać do powietrza w budynkach na skutek uwalniania się z wody wypływającej z kranu lub podczas brania prysznica. Najistotniejszym jednak źródłem radonu w powietrzu wewnątrz budynków jest jego naturalna akumulacja ze środowiska. Komitet Naukowy Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Skutków Promieniowania Atomowego (UNSCEAR, 2008) szacuje, że ogólnoświatowa średnia roczna dawka promieniowania na osobę ze wszystkich źródeł znajdujących się w środowisku wynosi około 3,0 mSv/r. W rezultacie, nie jest zazwyczaj konieczne ustalenie poziomów wynikających z badań przesiewowych oraz poziomów zalecanych w Wytycznych w celu ograniczenia dawki pochodzącej od radonu obecnego w wodzie. Pomiaru przesiewowe całkowitej aktywności alfa i beta obejmują udział pochodnych radonu, które są głównym źródłem dawki wynikającej z obecności radonu w dostarczanej wodzie.

Ochrona przed promieniowaniem oparta jest na założeniu, że jakiegokolwiek narażenie na promieniowanie wiąże się z pewnym poziomem ryzyka. Zgodnie z Wytycznymi, dodatkowe ryzyko dla zdrowia wynikające z narażenia na roczną dawkę równą 0,1 mSv/r, związaną z przyjmowaniem radionuklidów z wody do picia, jest uznawane za niskie, gdyż ogólnoświatowa średnia roczna dawka efektywna wynosi ok. 2,4 mSv/r. Dlatego też wartość IDC (kryterium dawki indywidualnej, z ang. *individual dose criterion*) równe 0,1 mSv/r stanowi niewielki przyrost w stosunku do naturalnych poziomów. Należy również wskazać, jak podano w Wytycznych, że poziomy radioaktywności wynikające z badań przesiewowych dla wody do picia, poniżej których nie są wymagane dalsze działania, wynoszą 0,1 Bq/l i 1 Bq/l odpowiednio dla całkowitej aktywności alfa i całkowitej aktywności beta. Jeżeli żadna z tych wartości nie jest przekroczona, wartość IDC równa 0,1 mSv/r również nie

zostanie przekroczone. Zgodnie z Wytycznymi, jeżeli którykolwiek z poziomów radioaktywności wynikających z badań przesiewowych zostanie przekroczony, to należy wówczas zidentyfikować konkretne radionuklidy oraz zmierzyć aktywności pochodzące od poszczególnych radionuklidów.

Krajowe badania, przeprowadzone w latach 2007–2014 przez Państwową Agencję Atomistyki (PAA), wykazały, że w Rzeczypospolitej Polskiej zdecydowana większość „systemów dostarczających” wodę spełnia kryteria Światowej Organizacji Zdrowia. Z wyników badań przekazanych przez PAA, które objęły ponad 600 ujęć wody w skali kraju, wynika iż w żadnym z przeprowadzonych badań całkowita promieniotwórczość alfa nie przekroczyła wartości 0,1 Bq/l, natomiast całkowita promieniotwórczość beta nie przekroczyła wartości 1,0 Bq/l. Wyjątek stanowi rejon zdegradowany w wyniku działalności wydobywczej i przeróbczej rud uranu na terenie województwa dolnośląskiego (byłego województwa jeleniogórskiego). Z materiałów przekazanych przez PAA wynika, iż od roku 1999 stałym monitoringiem radiacyjnym objęto ujęcia zasilające w wodę Kowary, Janowice Wielkie a później Jelenią Górę. Od 2003 r. zakres badań został rozszerzony o ujęcia użytkowane przez wszystkie gminy wchodzące w skład Związku Gmin Karkonoskich.

W 2013 r. pomiarami stężenia radonu w wodzie objęto publiczne ujęcia wód, odbiorców na terenie Związku Gmin Karkonoskich oraz wpływy z wyrobisk górniczych. Wyniki badań wykonanych w 2013 r. wykazały, iż całkowita aktywność alfa i beta wód z ujęć publicznych Związku Gmin Karkonoskich wahała się dla promieniowania alfa od 2,9 do 49,1 Bq/l i odpowiednio dla promieniowania beta od 35,5 do 274,7 Bq/l. W żadnym przypadku uzyskana aktywność nie przekroczyła zalecanego limitu wskazanego w Wytycznych, zgodnie z którym całkowita promieniotwórcza aktywność alfa wody do picia nie powinna przekraczać 100 Bq/l, natomiast aktywność beta – 1000 Bq/l. Powyższe znajduje potwierdzenie w raportach rocznych publikowanych przez Prezesa PAA (Rozdział XI Ochrona radiologiczna ludności i pracowników w Polsce).

Podczas analizy oparto się na zaleceniach Unii Europejskiej dotyczących występowania radonu w wodzie (Commission Recommendation 2001/928 Euratom) mówiących, że dla ujęć publicznych w przypadku przekroczenia stężenia 100 Bq/l kraje członkowskie powinny indywidualnie ustanowić referencyjne poziomy stężeń radonu dla rozważenia, czy działania zaradcze są potrzebne dla ochrony zdrowia ludności. Natomiast dla stężeń przekraczających 1000 Bq/l działania zaradcze są konieczne z punktu widzenia ochrony radiologicznej. W roku 2013 żaden z uzyskanych wyników stężenia radonu w wodzie wykorzystywanej do spożycia przez ludzi nie przekroczył w Polsce wartości 1000 Bq/l.

Zgodnie z Wytycznymi, powinny zostać opracowane kryteria monitorowania skażenia radiologicznego wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, które uwzględniałyby dostępne zasoby i możliwość wystąpienia ryzyka radiologicznego. Nie powinny one jednak odwracać uwagi od właściwej oceny i zarządzania ryzykiem mikrobiologicznym i chemicznym. W celu określenia, czy dana woda spełnia wymogi stawiane wodzie do spożycia, należy pobierać i badać próbki wody z nowych ujęć. Według Światowej Organizacji Zdrowia, woda z ujęć już istniejących będzie wymagała tylko sporadycznej kontroli. Jeżeli dostarczana woda poddana jest odpowiednim badaniom, a mierzona radioaktywność utrzymuje się stale poniżej poziomów wynikających z badań przesiewowych, wówczas częstotliwość pobierania próbek powinna zostać zmniejszona. Jednakże w przypadku gdy źródła potencjalnego skażenia radionuklidami znajdują się w pobliżu ujęcia wody lub można oczekiwać, że skażenie będzie się szybko zmieniało w czasie, wówczas pobieranie próbek powinno być częstsze. Zalecany poziom dla każdego radionuklidu oznacza takie stężenie, które jeśli utrzymywałoby się w wodzie do picia spożywanej przez cały rok, doprowadziłoby do dawki indywidualnej równej 0,1 mSv. Zalecane poziomy powinny być stosowane do rutynowych („normalnych”) warunków eksploatacyjnych w istniejących lub nowych systemach zaopatrzenia w wodę.

Uran, rad i radon są rozpuszczalne w wodzie. Radon obecny w wodach powierzchniowych, takich jak jeziora i rzeki, jest łatwo uwalniany do powietrza na skutek mieszania się wody przepływającej po skałach i gruntach. Woda podziemna ze studni i studni głębinowych zazwyczaj zawiera wyższe stężenia radonu niż wody powierzchniowe. Rozpuszczalność radonu zmniejsza się gwałtownie wraz ze wzrostem temperatury. Podczas wypływania wody z kranu lub prysznica część rozpuszczonego radonu uwalniana jest do powietrza. Jak wskazano w Wytycznych, z oceny międzynarodowych wyników badań (UNSCEAR, 2000) wynika, że średnio 90% dawki przypadającej na radon znajdujący się w wodzie do picia pochodzi raczej z wdychanego powietrza niż ze spożywanej wody. Dlatego też raczej monitorowanie drogi inhalacyjnej niż pokarmowej jest najbardziej efektywnym sposobem kontroli dawki radonu pochodzącej z wody do picia.

Zawartość procentowa radonu znajdującego się w wodzie przeznaczonej do spożycia, który jest uwalniany do powietrza w pomieszczeniach, będzie zależeć od lokalnych warunków, takich jak całkowite spożycie wody w domu, jego kubatury oraz współczynnika wentylacji i może być bardzo zróżnicowana. Szacuje się, że stężenie radonu równe 1000 Bq/l w wodzie do picia wypływającej z kranu lub prysznica zwiększy średnio stężenie radonu o 100 Bq/m³ w powietrzu wewnątrz pomieszczeń (NAS, 1999; European Commission, 2001; Health Canada, 2009). Dostępnym i dość prostym sposobem, mającym na celu zmniejszenie

stężenia radonu w wodzie do picia, jest napowietrzanie. Wysoko wydajne napowietrzanie charakteryzuje się 99% skutecznością usuwania radonu z wód podziemnych. Jednakże metody te mogą tworzyć znaczące źródła radonu przenieszonego drogą powietrzną. Wysoką skuteczność usuwania można również osiągnąć metodą adsorpcji na granulowanym węglu aktywnym, z wykorzystaniem procesu wymiany jonowej. Jednak jest ona mniej skuteczna i wymaga dużych ilości granulowanego węgla aktywnego.

W projektowanym rozporządzeniu wprowadza się co do zasady rozwiązanie obowiązujące w rozporządzeniu z dnia 29 marca 2007 r. W stosunku do tego rozporządzenia w projekcie wprowadzono następujące zmiany:

- 1) wprowadzono definicje: substancji promieniotwórczej, dawki orientacyjnej, wartości parametrycznej, monitoringu kontrolnego, oraz monitoringu przeglądowego (§ 2 projektu rozporządzenia- wdrożenie dyrektywy 2013/51/EURATOM);
- 2) dookreślono, iż ocena przydatności wody przeprowadzana przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne w ramach kontroli wewnętrznej, o której mowa w art. 5 ust. 1a ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, obejmuje również ocenę ryzyka na podstawie obowiązującej w czasie dokonywania tej oceny normy PN-EN 15975 "Bezpieczeństwo zaopatrzenia w wodę pitną – Wytyczne zarządzania kryzysowego i ryzyka – Część 2: Zarządzanie ryzykiem". (§ 5 projektu rozporządzenia - wdrożenie rewizji dyrektywy). W projektowanym rozporządzeniu wskazano jednocześnie, iż w ww. ocenie ryzyka, uwzględnia się badania i oceny stanu wód powierzchniowych, stanu wód podziemnych oraz obszarów chronionych dokonanych w ramach państwowego monitoringu środowiska określonego w art. 155a ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469), które są udostępniane w BIP pod adresem <http://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/monitoring-wod>. Ponadto ocena ryzyka podlega zatwierdzeniu przez właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego. Zgodnie z projektowanym rozporządzeniem po uzyskaniu zatwierdzenia oceny ryzyka przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, przekazują ocenę ryzyka właściwemu wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) oraz podają do publicznej wiadomości informację o jej przeprowadzeniu (§ 6 projektu rozporządzenia – wdrożenie rewizji dyrektywy);

Zgodnie z art. 12 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.) bez pisemnego wniosku udostępnia się informację niewymagającą wyszukiwania, a do takich niewątpliwie

należą wskazane powyżej badania i oceny prowadzone w ramach państwowego monitoringu środowiska.

W projektowanym rozporządzeniu przewidziano okres przejściowy na dokonanie ocen okresowych. Zgodnie z przepisem przejściowym przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne podejmą działania mające na celu dokonanie oceny ryzyka w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, tak aby pierwsza ocena ryzyka została przedłożona do zatwierdzenia właściwemu państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu, w zakresie utrzymania bezpieczeństwa zdrowotnego wody, w terminie nie dłuższym niż 22 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

3) doprecyzowano, w celu zwiększenia monitoringu organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, że informacje o pogorszeniu jakości wody do tego stopnia, że woda nie odpowiada wymaganiom określonym w załącznikach nr 1–4 do projektowanego rozporządzenia przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne są obowiązane przekazywać w terminie nie dłuższym niż 3 dni robocze do właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego oraz wójta (burmistrza, prezydenta miasta). Powyższe informacje mają zawierać również planowane przedsięwzięcia naprawczych wraz z harmonogramem ich realizacji.

Wprowadzono także zmianę w zakresie przekazywania właściwemu państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu wyników badań wody. Zgodnie z projektem rozporządzenia przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne zostały zobowiązane do przekazywania wyników badań w terminie 3 dni roboczych od ich otrzymania, a nie jak dotychczas na wniosek właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego.

4) w związku ze wskazaniem w § 1 ust 3 zarówno projektowanej regulacji jak i obecnie obowiązującego rozporządzenia z dnia 29 marca 2007 r., iż przepisy rozporządzenia stosuje się do wody pochodzącej z indywidualnych ujęć wody zaopatrujących mniej niż 50 osób lub dostarczających mniej niż średnio 10 m³ wody na dobę, jeżeli woda dostarczana jest jako część działalności handlowej lub publicznej (zgodnie z dyrektywą 98/83/WE) doprecyzowano przepisy w tym zakresie (§ 7 projektu rozporządzenia – wdrożenie przepisów dyrektyw) wskazując, iż podmiot wykorzystujący wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia, jako część działalności handlowej lub publicznej, w ramach oceny przydatności wody, prowadzi badania jej jakości w takim samym zakresie jak przedsiębiorstwo wodociągowo-

kanalizacyjne, ustala harmonogram pobierania próbek, przechowuje wyniki badań przez okres co najmniej 5 lat, przekazuje właściwemu państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu, w terminie 3 dni roboczych, wyniki badań oraz informację o podejmowanych działaniach naprawczych, w przypadku gdy woda nie spełnia wymagań określonych w załącznikach nr 1–3 do projektowanego rozporządzenia oraz parametrów określonych w lp. 2, 4 i 5 w załączniku nr 4 do projektowanego rozporządzenia;

5) dookreślono sposób prowadzenia przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nadzoru nad laboratoriami. W projektowanym rozporządzeniu wskazano, iż w ramach nadzoru nad laboratoriami organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej dokonuje sprawdzenia czy laboratorium:

a) prowadzi udokumentowany system jakości badań wody i czy jest on zgodny z wymaganiami zawartymi w aktualnym wydaniu normy PN-EN ISO/IEC-17025 „Ogólne wymagania dotyczące laboratoriów badawczych i wzorcujących”,

b) prowadzi wewnętrzną kontrolę jakości wyników badań,

c) prowadzi zewnętrzną kontrolę jakości wyników badań realizowaną poprzez udział w badaniach biegłości zgodnie z wymaganiami zawartymi w aktualnym wydaniu normy PN-EN ISO/IEC 17043 „Ocena zgodności - Ogólne wymagania dotyczące badania biegłości”. W projektowanej regulacji wskazano również, iż w przypadku braku w strukturze organizacyjnej powiatowej lub granicznej stacji sanitarna-epidemiologicznej laboratorium, właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny może wystąpić do właściwego wojewódzkiego inspektora sanitarnego z wnioskiem o dokonać kontroli przed zatwierdzeniem udokumentowanego system jakości badań wody w laboratorium innym niż laboratorium Państwowej Inspekcji Sanitarnej, o którym mowa w art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. *o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* (§ 8 projektu rozporządzenia – wdrożenie przepisów dyrektyw);

6) wskazano, iż właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny może zwiększyć minimalną częstotliwość pobierania próbek wody w zakresie danego parametru, określoną dla monitoringu przeglądowego lub rozszerzyć parametr zawarty w wykazie parametrów, które mają być monitorowane, w ramach monitoringu przeglądowego uwzględniając następujące czynniki, określone dla obszaru zaopatrzenia w wodę:

a) jakość i rodzaj ujmowanej wody,

- b) zanieczyszczenia występujące w środowisku, ze szczególnym uwzględnieniem usytuowania ujęcia wody, ustanowionej strefy ochronnej ujęcia i oceny zagrożenia zdrowotnego przeprowadzonego dla tego ujęcia,
 - c) wyniki oceny ryzyka prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne,
 - d) zastosowane metod uzdatniania, ze szczególnym uwzględnieniem czy zastosowana metoda uzyskała zgodę właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego,
 - e) długość sieci wodociągowej,
 - f) materiały użyte do budowy sieci wodociągowej,
 - g) wiek wodociągu,
 - h) sytuacja epidemiczna, w szczególności w zakresie chorób wodozależnych,
 - i) aktualne potrzeby i cele badań (§ 9 projektu rozporządzenia – wdrożenie rewizji dyrektywy);
- 7) wprowadzono także regulację umożliwiającą właściwemu państwowemu powiatowemu lub państwowemu granicznemu inspektorowi sanitarnemu w oparciu o wyniki oceny ryzyka zmniejszyć częstotliwość wykonywanych badań jak również usunąć parametr z wykazu parametrów, które mają być monitorowane w ramach monitoringu przeglądowego (z wyłączeniem częstotliwości pobierania próbek w kierunku E. Coli) (§ 20 projektu rozporządzenia – wdrożenie rewizji dyrektywy);
- 8) wykaz miejsc pobierania próbek wody do badań poszerzono o:
- a) punkty czerpalne zlokalizowane w zabudowaniach i obiektach, z zaworów używanych zwykle do pobierania wody, jeżeli woda dostarczana jest jako część działalności handlowej lub publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem punktów czerpalnych wody wykorzystywanej w zakładach prowadzących działalność związaną z produkcją lub obrotem żywności,
 - b) punkty czerpalne zlokalizowane w budynkach mieszkalnych z zaworów używanych zwykle do pobierania wody (zlokalizowane najbliżej urządzeń i instalacji wodociągowych, zainstalowanych na stałe, używanych do pobierania wody przez odbiorcę usług, najdalej położonym od urządzeń i instalacji wodociągowych, zainstalowanych na stałe, używanych do pobierania wody przez odbiorcę usług oraz wybranych punktach pośrednich, których liczba zależy od wielkości systemu) (§ 10 projektu rozporządzenia - wdrożenie dyrektyw);

9) dookreślono, że w ramach monitoringu jakości wody zadania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej wskazując, iż właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny:

- a) weryfikuje terminowość przekazywania przez producentów wody wyników badań wody oraz informacji o planowanych przedsięwzięć naprawczych wraz z harmonogramem ich realizacji w sytuacji gdy jakości wody nie odpowiada wymaganiom określonym w załącznikach nr 1–4 do projektowanego rozporządzenia,
- b) analizuje przekazane przez ww. podmioty wyniki badań w zakresie ewentualnych zagrożeń zdrowotnych,
- c) monitoruje wywiązywanie się zobowiązanych podmiotów, z realizacji harmonogramu działań naprawczych,
- d) informuje właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o jakości wody na nadzorowanym terenie,
- e) zatwierdza oceny ryzyka sporządzane przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne.

Ponadto doprecyzowano, iż w ramach monitoringu jakości wody organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej m.in. ustalają harmonogram oraz zakres badań wykonywanych w danym roku przez producentów wody, pobierają próbki wody do badań oraz wykonują ich badania, zgodnie z ustalonym, na dany rok, planem działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej (§ 19 projektu rozporządzenia – wdrożenie dyrektywy 98/83/WE);

10) doprecyzowano, iż właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny stwierdza przydatność wody do spożycia, przydatność wody do spożycia, na warunkach przyznanego odstępstwa, warunkową przydatność wody do spożycia, brak przydatności wody do spożycia, na podstawie sprawozdania z laboratorium oraz wyników badań realizowanych według ustalonego harmonogramu, przekazywanych przez producentów wody. O stwierdzeniu przydatności (na warunkach przyznanego odstępstwa, warunkowej przydatności) lub braku przydatności wody do spożycia właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny informuje właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz wydanych zaleceń w przypadku, w przypadku gdy stwierdzi przydatność wody do spożycia na warunkach przyznanego odstępstwa, warunkowej przydatności lub braku przydatności wody do spożycia. Właściwy wójt (burmistrz, prezydent miasta), po otrzymaniu powyższej informacji, informuje właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego o planowanych działaniach naprawczych, wraz z wskazaniem terminu ich realizacji (§ 21 projektu rozporządzenia – wdrożenie dyrektywy 98/83/WE) .

11) w zakresie ocen okresowych wskazano, iż są one wydawane przez właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego na podstawie nie tylko sprawozdania z badań przekazanego przez laboratorium, ale również w oparciu o wyniki badań realizowanych według ustalonego harmonogramu, przekazywanych przez realizujące je podmioty, analizę podejmowanych działań naprawczych oraz prowadzony przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej monitoring (§ 23 projektu rozporządzenia – wdrożenie dyrektywy 98/83/WE);

12) poszerzono zakres ocen obszarowych jakości wody o wykaz podmiotów dostarczających wodę z indywidualnych ujęć wody jako część działalności handlowej lub publicznej oraz o informacje o zgłoszonych reakcjach niepożądanych związanych ze spożyciem wody na danym obszarze. Ponadto poszerzono informację o przekroczeniach wartości dopuszczalnych parametrów jakości wody poprzez wskazanie ich wpływu na zdrowie (§ 24 projektu rozporządzenia – wdrożenie dyrektyw);

13) doprecyzowano, że konsumenci uzyskują informacje o jakości wody z zgodnie z przepisami o dostępie do informacji publicznej oraz z komunikatów umieszczanych na stronie internetowej urzędu gminy oraz na stronie internetowej producentów wody, jeżeli taka strona jest prowadzona. Ponadto poszerzono dotychczasowy zakres przekazywanych informacji o informacje o udzielonych zgodach na odstępstwo od dopuszczalnych parametrów przyznanych przez właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego (§ 27 projektu rozporządzenia – wdrożenie dyrektyw);

14) doprecyzowano jaki zakres danych ma zostać uwzględniony w informacji przekazywanej mieszkańcom przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) (§ 28 projektu rozporządzenia – wdrożenie dyrektyw);

15) w zakresie regulacji dotyczących zgody na odstępstwo wskazano, iż w przypadku gdy woda nie spełnia wymagań określonych w załączniku nr 2 do projektowanego rozporządzenia, z wyłączeniem parametrów tj. bromian i ołów, których wartości nie mogą przekraczać wartości wskazanych w lp. 9 i 19 załącznika nr 2 do rozporządzenia, z wnioskiem o taką zgodę musi wystąpić również podmiot dostarczający wodę z indywidualnych ujęć jako część działalności handlowej lub publicznej.

W związku z upływem okresu umożliwiającego Państwu Członkowskim ustanawiania odstępstw od wartości parametrycznych określonych dla parametrów chemicznych (załącznik nr 2 do niniejszego rozporządzenia) wprowadzono stosowne zmiany w tym zakresie. W projekcie rozporządzenia wskazano na możliwość przedłożenia Komisji Europejskiej, w wyjątkowych okolicznościach, wniosku o odstępstwo na okres nie przekraczający trzech lat.

Przekazany wniosek jest badany zgodnie z procedurą przewidzianą w Komisji Europejskiej (rozpatrzenie przez Komitet złożony z przedstawicieli Państw Członkowskich, któremu przewodniczy przedstawiciel Komisji).

Jako wyjątkowe okoliczności w projekcie rozporządzenia wskazano przekroczenie wartości parametrycznych w:

- a) nowym obszarze zaopatrzenia w wodę,
- b) obszarze zaopatrzenia, który na dzień 1 maja 2004 r. wykazywał zgodność parametrów jakości wody,
- c) przypadku ustanowienia wartości dla nowych parametrów lub nowych wartości dla parametrów obowiązujących. (§ 29 projektu rozporządzenia – wdrożenie dyrektywy 98/83/WE);

16) poszerzono zakres informacji zawartych we wniosku o udzielenie zgody na odstępstwo o:

- a) wskazanie powodów, z których nie można niezwłocznie dostarczyć wody o właściwej jakości za pomocą żadnych innych środków,
- b) ekspertyzę przygotowaną przez instytut badawczy prowadzący działalność z zakresu zdrowia publicznego, dotyczącą wpływu proponowanych maksymalnych dopuszczalnych wartości parametrów oraz proponowanego okresu odstępstwa na zdrowie konsumentów oraz uzasadnienie wraz ze wskazaniem podejmowanych działań celu zapewnienia wody odpowiedniej jakości,
- c) uzasadnienie wraz ze wskazaniem podejmowanych działań w celu zapewnienia wody odpowiedniej jakości (§ 29 projektu rozporządzenia – wdrożenie dyrektywy 98/83/WE);

17) zobowiązano właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, po uprzednim dokonaniu analizy w zakresie poprawności oraz kompletności złożonego wniosku, do przekazania:

- wniosku Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu, wraz ze wskazaniem czy udzielenie zgody na odstępstwo nie będzie stanowiło potencjalnego zagrożenia dla zdrowia ludzkiego, a zaopatrzenie w wodę o właściwej jakości nie będzie mogło być zrealizowane niezwłocznie za pomocą żadnych innych środków oraz
- właściwemu wojewodzie informację o złożeniu wniosku o wystąpieniu wyjątkowych okoliczności skutkujących koniecznością przedłożenia go Komisji Europejskiej celem wyrażenia zgody na odstępstwo (§ 29 projektu rozporządzenia – wdrożenie dyrektywy 98/83/WE);

18) wprowadzono obowiązek przekazywania przez podmiot, który wystąpił z wnioskiem o odstępstwo systematycznego, co 3 miesiące od dnia złożenia wniosku szczegółowych sprawozdań z podejmowanych działań naprawczych wraz z działaniami planowanymi do

podjęcia w następnym okresie sprawozdawczym (§ 30 projektu rozporządzenia – wdrożenie dyrektywy 98/83/WE).

Wprowadzone powyżej zmiany mają na celu zapewnienie efektywnego monitoringu nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, który ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego wody.

Ponadto w załączniku nr 1 do projektu rozporządzenia w zakresie wymagań jakim powinna odpowiadać woda w zbiornikach magazynujących wodę w środkach transportu powietrznego, w oparciu o opinię Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny podniesiono dopuszczalnej wartości parametru *Pseudomonas aeruginosa* z 0 jtk/100 ml do ≤ 10 jtk/100 ml, wykrycie *Pseudomonas aeruginosa* w liczbie powyżej 10 jtk/100 ml skutkuje koniecznością podjęcia działań zaradczych.

Za przyjęciem wskazanego powyżej rozwiązania przemawia specyfika transportu powietrznego. Woda dostarczana do samolotu, w zależności od regionu świata w jakim znajduje się lotnisko, może mieć różny: skład mikrobiologiczny, poziom czynnika dezynfekcyjnego czy też warunki sanitarno-higieniczne portu lotniczego nie zawsze są w pełni zadawalające. Ponadto długie trasy przelotu, zaleganie wody w instalacjach wewnętrznych samolotu, powodują, że tworzą się warunki sprzyjające występowaniu bakterii, w tym pałeczek z rodzaju *Pseudomonas*.

Państwa członkowskie zostały zobligowane do wprowadzenia w życie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych niezbędnych do wykonania dyrektywy 2013/51/EURATOM do dnia 28 listopada 2015 r. oraz do niezwłocznego przekazania Komisji Europejskiej tekstu tych przepisów.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 roku w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i przepisów technicznych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.).

<p>Nazwa projektu Projekt rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Zdrowia/Główny Inspektorat Sanitarny</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Marek Posobkiewicz, p.o. Głównego Inspektora Sanitarnego</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Anna Kamińska, Dyrektor Dep. Bezpieczeństwa Zdrowotnego Wody Główny Inspektorat Sanitarny, tel. 22 536 14 37 e-mail: a.kaminska@gis.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 29 maja 2015 r.</p> <p>Źródło: Dyrektywa Rady 2013/51/EURATOM z dnia 22 października 2013 r. określająca wymogi dotyczące ochrony zdrowia ludności w odniesieniu do substancji promieniotwórczych w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. UE L 296, 7.11.2013 r., str. 12)</p> <p>Nr w wykazie prac MZ 120</p>
--	---

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Problemem jest brak kompleksowego krajowego monitorowania substancji promieniotwórczych występujących w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Celem niniejszego projektu rozporządzenia jest wdrożenie do polskiego porządku prawnego postanowień dyrektywy Rady 2013/51/EURATOM z dnia 22 października 2013 r. określającej wymagania dotyczące ochrony zdrowia ludności w odniesieniu do substancji promieniotwórczych występujących w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, zwanej dalej „dyrektywą”. Zgodnie z powyższą dyrektywą, państwa członkowskie są zobowiązane do ustanowienia krajowego programu monitorowania stężenia trytu, radonu oraz dawki orientacyjnej w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym ustalenia wartości parametrów, określenia charakterystyki metod badawczych oraz procedur postępowania w przypadku wystąpienia przekroczeń ustalonych wartości parametrów.

Obecnie w Rzeczypospolitej Polskiej nie jest określona prawem wartość parametryczna dla radonu, niekorzystnie oddziałującego na organizm człowieka w trakcie uwalniania się z wody do powietrza atmosferycznego i wraz z powietrzem wdychanego do płuc, uznanego przez Międzynarodową Agencję do Badań nad Rakiem (IARC) za kancerogen, przyczyniającego się do powstawania nowotworów płuc, a także będącego przyczyną leukemii. W odniesieniu do substancji promieniotwórczych, wyrywkowo monitorowanych na podstawie obowiązujących przepisów, nie ma kompleksowego programu, dzięki któremu możliwe byłoby rozpoznanie rozkładu stężenia substancji promieniotwórczych występujących w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w skali całego kraju. Nie są rozpoznane obszary o podwyższonych stężeniach radionuklidów. Dotychczasowe rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417, z późn. zm.), nie określa minimalnej częstotliwości pobierania próbek ani nie podaje charakterystyki metod badawczych odnośnie badania w wodzie stężenia substancji promieniotwórczych. Nie określa także sposobu egzekwowania referencyjnego poziomu stężenia aktywności radionuklidu w przypadku przekroczenia ustalonej jego wartości.

Projekt rozporządzenia Ministra Zdrowia stanowi pełne wdrożenie dyrektywy 2013/51/EURATOM. W związku z zaawansowanym etapem prac prowadzonych w Komisji Europejskiej nad rewizją dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 98/83/WE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. L 330 z 5.12.1998) projekt rozporządzenia uwzględnia również regulacje zawarte w zmianie tej dyrektywy ściśle skorelowane z dyrektywą 2013/51/EURATOM.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomendowanym rozwiązaniem:

- 1) od strony formalnej – jest wdrożenie przepisów dyrektywy 2013/51/EURATOM poprzez opracowanie nowego projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wydawanego na podstawie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 13 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2015 r. poz. 139). Projekt nowej regulacji stanowi doprecyzowanie obecnie obowiązujących przepisów w zakresie wymagań niezbędnych dla zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego wody przeznaczonej do spożycia. Traktuje holistycznie kwestię jakości wody pitnej, poprzez dodanie nowego parametru wskaźnikowego (radonu) do funkcjonującego zakresu monitorowania, a także przez wprowadzenie przepisów nakładających faktyczny obowiązek monitorowania stężeń radionuklidów w wodzie przeznaczonej do spożycia, m.in. ze względu na podanie minimalnej częstotliwości i metodyki badania. Przyjęcie proponowanego rozwiązania pozwoli na kompleksowe uregulowanie zagadnienia związanego z jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Jakiegokolwiek inne rozwiązanie prawne nie rozwiąże we właściwy sposób kwestii bezpieczeństwa zdrowotnego wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, gdyż przyczyni się do rozrzucenia przepisów po różnych aktach prawnych, czy to na poziomie ustawowym, czy też wykonawczym;

- 2) od strony merytorycznej – jest nałożenie na producentów wody oraz na organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, stosownie do posiadanych przez te podmioty kompetencji, obowiązku przeprowadzania z różną częstotliwością, w ramach w monitoringu przeglądowego, kontroli stężeń aktywności radionuklidów w miejscach o wysokim, średnim i niewielkim ryzyku występowania substancji promieniotwórczych w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi; planowanym narzędziem interwencji w sytuacji przekroczenia wskaźników parametrycznych są jasno określone procedury postępowania w przypadku wystąpienia przekroczeń ustalonych rozporządzeniem wartości parametrów, analogiczne do już istniejących przy monitorowaniu innych parametrów (bakteriologicznych, fizykochemicznych, czy organoleptycznych). Oczekiwany efektem planowanej regulacji jest przede wszystkim rozpoznanie w skali kraju stopnia narażenia na oddziaływanie radionuklidów występujących w wodzie do spożycia oraz zapobieganie negatywnemu wpływowi tych substancji na zdrowie ludzi, poprzez regularne obniżanie aktywności substancji promieniotwórczych, uzyskiwane w procesie uzdatniania wody. Przyjęcie zaproponowanych rozwiązań merytorycznych, w tym m.in. wskaźników parametrycznych na odpowiednim poziomie, poparte jest krajowymi ekspertami naukowymi oraz wytycznymi organizacji międzynarodowych z zakresu ochrony zdrowia.

Już po pierwszym roku obowiązywania przepisów proponowanej regulacji będzie wiadomo, jakie tereny należy monitorować w większym, a które w mniejszym stopniu. Rekomendowane rozwiązanie, czyli stworzenie uzupełnionego monitoringu, stanowi adekwatny sposób unormowania istniejącego problemu, tj. wspomnianego wcześniej braku kompleksowego monitoringu radionuklidów w wodzie do spożycia.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W celu ułatwienia transpozycji przepisów dyrektywy odbyły się na przełomie 2014 i 2015 roku w Luksemburgu warsztaty, podczas których zostały omówione wyniki ankiety opracowanej przez Komisję Europejską w sprawie sposobu implementacji dyrektywy 2013/51/EURATOM wśród państw członkowskich Unii Europejskiej, będących obecnie na etapie wdrażania postanowień ww. dyrektywy do swoich porządków krajowych. Odpowiedź na ankietę przesłały 24 kraje. Większość państw członkowskich Unii Europejskiej zamierza wdrożyć postanowienia ww. dyrektywy, nowelizując istniejące akty prawne. Rozwiązania merytoryczne, jakie państwa członkowskie UE zamierzają przyjąć w celu stworzenia krajowych programów monitorowania substancji promieniotwórczych w wodzie przeznaczonej do spożycia są następujące:

- 1) odnośnie ustalenia wartości parametrycznej dla stężenia radonu w wodzie:
 - a) 19 spośród 24 krajów zamierza przyjąć wartość 100 Bq/l, czyli wartość zalecaną w dyrektywie,
 - b) 1 spośród 24 krajów zamierza przyjąć wartość 300 Bq/l (Finlandia),
 - c) 1 spośród 24 krajów zamierza przyjąć wartość 500 Bq/l (Rumunia),
 - d) 3 kraje jeszcze nie podjęły decyzji;
- 2) 7 spośród 24 krajów nie dokonało jeszcze przeglądu pod względem występowania radonu na terenie kraju;
- 3) przyjęta strategia przeprowadzania badań przesiewowych w celu określenia dawki orientacyjnej (za pomocą aktywności całkowitej alfa i aktywności całkowitej beta lub stężeń poszczególnych radionuklidów):
 - a) 16 spośród 24 krajów zamierza przeprowadzić analizę pod kątem aktywności całkowitej alfa i aktywności całkowitej beta,
 - b) wiele krajów chciałoby przeprowadzić także badanie przesiewowe na terenie całego kraju pod kątem aktywności poszczególnych radionuklidów pochodzących z prawdopodobnych źródeł promieniotwórczości,
 - c) pozostałe kraje nie są zdecydowane lub nie podjęły jeszcze decyzji;
- 4) odnośnie ustalenia wartości parametrycznej dla aktywności całkowitej alfa:
 - a) 17 spośród 24 krajów zamierza przyjąć wartość 0,1 Bq/l, czyli wartość zalecaną w dyrektywie,
 - b) 2 spośród 24 krajów zamierza przyjąć wartość 0,2 Bq/l (Republika Czech, Słowacja),
 - c) 1 spośród 24 krajów zamierza przyjąć wartość 0,5 Bq/l (Portugalia),
 - d) pozostałe kraje nie podjęły jeszcze decyzji;
- 5) odnośnie ustalenia wartości parametrycznej dla aktywności całkowitej beta:
 - a) 17 spośród 24 krajów zamierza przyjąć wartość 1,0 Bq/l, czyli wartość zalecaną w dyrektywie,
 - b) 2 spośród 24 krajów zamierza przyjąć wartość 0,5 Bq/l (Republika Czech, Słowacja),
 - c) 1 spośród 24 krajów zamierza przyjąć wartość 0,5 Bq/l (Portugalia),
 - d) pozostałe kraje nie podjęły jeszcze decyzji;
- 6) odnośnie ustalenia minimalnej częstotliwości pobierania próbek wody:
 - a) 14 spośród 24 krajów nie zamierza przyjmować innej częstotliwości niż zalecana w dyrektywie,

- b) pozostałe kraje albo zamierzają przyjąć mniejszą częstotliwość, albo nie są jeszcze zdecydowane;
- 7) odnośnie ustalenia (innych niż te wskazane w dyrektywie) stężeń pochodnych dla promieniotwórczości w wodzie przeznaczonej do spożycia, stosowanych w celu określenia dawki orientacyjnej:
- 21 spośród 24 krajów nie zamierza stosować innych stężeń (do określenia dawki orientacyjnej),
 - 1 spośród 24 krajów nie zamierza stosować stężeń pochodnych (Rumunia),
 - 2 kraje nie jeszcze nie zdecydowały ze względu, jak twierdzą, na małą użyteczność w/w stężeń.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Producenci wody (przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne)	8 651 (dane z 2013 r.)	Ewidencja organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej; Dane uzyskane na podstawie sprawozdania z działalności w zakresie higieny komunalnej – MZ-46 przekazywanego do Głównego Urzędu Statystycznego.	Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne będące z reguły gminnymi jednostkami organizacyjnymi będą zobowiązane do spełnienia nowych wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
gminy	2 479	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2013 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast, nadania niektórym miejscowościom statusu miasta oraz zmiany siedziby władz gminy (Dz. U. poz. 869), Dane z GUS za 2013 r. www.mac.gov.pl	Prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków należy do zadań własnych gminy.
Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej	Pracownicy 16 Wojewódzkich Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych oraz 316 Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych w zakresie nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.	Ustawa z dnia z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1263, z 2012 r. poz. 460 i 892 oraz z 2013 r. poz. 2).	Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej będą prowadzić nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w zakresie spełnienia wymagań określonych w projektowanym rozporządzeniu.
Organy Inspekcji Ochrony Środowiska	16	Ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 686, 888, z 2014 r. poz. 1101)	Organy Inspekcji Ochrony Środowiska będą prowadzić nadzór nad jakością wody wykorzystywanej do spożycia w zakresie spełnienia wymagań określonych w projektowanym rozporządzeniu.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem	11 093	1 443	1 443	1 443	1 443	1 443	1 443	1 443	1 443	1 443	1 443	1 443	25 523
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)	11 093	1 443	1 443	1 443	1 443	1 443	1 443	1 443	1 443	1 443	1 443	1 443	25 523
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													

Źródła finansowania	Projektowana regulacja nie będzie miała dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa. Zwiększenie zakresu badań jakości wody o parametry radiologiczne spowoduje wzrost kosztów badań dla przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych (jednostek samorządu terytorialnego) oraz podmiotów wykorzystujących wodę z indywidualnych ujęć wody do celów działalności handlowej lub publicznej.
---------------------	---

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Krajowe badania, przeprowadzone w latach 2007–2014 przez Państwową Agencję Atomistyki (PAA) wykazały, że w Rzeczypospolitej Polskiej zdecydowana większość „systemów dostarczających” wodę spełnia kryteria Światowej Organizacji Zdrowia. Z wyników badań przekazanych przez PAA, które objęły ponad 600 ujęć wody w skali kraju, wynika, iż w żadnym z przeprowadzonych badań całkowita promieniotwórczość alfa nie przekroczyła wartości 0,1 Bq/l, natomiast całkowita promieniotwórczość beta nie przekroczyła wartości 1,0 Bq/l. Wyjątek stanowi rejon zdegradowany w wyniku działalności wydobywczej i przerobczej rud uranu na terenie województwa dolnośląskiego (byłego województwa jeleniogórskiego). Z uwagi na powyższe, w pierwszym roku przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne oraz podmioty wykorzystujące wodę z indywidualnych ujęć wody do celów działalności handlowej lub publicznej będą zobowiązane do prowadzenia, we wszystkich ujęciach, monitoringu w zakresie całkowitej aktywności alfa i całkowitej aktywności beta.</p> <p>Koszt badania ok 836 zł netto x 11605 szacunkowa liczba ujęć wody = 9 701 780,00 zł (netto).</p> <p>W przypadku przekroczenia w badanej próbce wody wartości 0,1 Bq/l całkowitej aktywności izotopów alfa promieniotwórczych lub izotopów beta promieniotwórczych powyżej 1 Bq/l, producenci wody zostali zobowiązani do wykonania pomiaru stężenia trytu, radonu oraz pochodnych określonych w odnośniku do załącznika nr 3 do rozporządzenia.</p> <p>Koszt badania trytu 178 x 580 (5% szacunkowej liczby ujęć wody) = 103 240,00 zł.</p> <p>W przypadku przekroczenia stężenia trytu powyżej 100 Bq/l, w/w podmioty zostały zobowiązane do wykonania pomiaru pod kątem innych sztucznych radionuklidów określonych w odnośniku do załącznika nr 3 do rozporządzenia oraz do wykonania pomiaru stężenia radonu.</p> <p>Koszt badania radonu 220 x 580 (5% szacunkowej liczby ujęć wody) = 127 600,00 zł.</p> <p>Całkowity szacunkowy roczny koszt badań jakości wody w pierwszym roku w Polsce wyniesie ok 11 093 120,00 zł netto, uwzględniając koszty próbkobrania i transportu, w wysokości średnio 100 zł dla każdego ujęcia wody.</p> <p>Szacując, iż w kolejnych latach konieczne będzie wykonanie dwa razy w roku w 5% szacunkowej liczby ujęć wody w zakresie całkowitej aktywności alfa, całkowitej aktywności beta, trytu oraz radonu, koszt wykonania tych badań kształtowałby się na poziomie 1 443 040,00 zł przy założeniu wykonania tych badań dwukrotnie w ciągu roku.</p> <p>Koszt pojedynczego badania wstępnego służącego do stwierdzenia czy w danym</p>
--	--

	<p>punkcie sieci wodociągowej występują nieprawidłowości radiologiczne (pomiar aktywności alfa i beta), wynosi około 836 zł netto, nie licząc kosztów próbkobrania i transportu. Koszt kolejnego pojedynczego badania, w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, wykonanego w tym samym punkcie (pomiar stężenia trytu i radonu) wynosi około 398 zł netto, nie licząc kosztów próbkobrania i transportu. Ilość wykonywanych badań powinna być uzależniona od wielkości wodociągu (liczby ujęć), a także ryzyka występowania substancji promieniotwórczych.</p> <p>Dla jednego ujęcia wody koszt wykonania badań w zakresie aktywności alfa i beta oraz stężenia trytu i radonu wyniesie 1334 zł netto.</p>
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe (dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe (dodaj/usuń)							
Niemierzalne	Wprowadzenie regulacji projektowanym rozporządzeniem, poprzez wprowadzenie szczegółowego zakresu wymagań radiologicznych, wpłynie bezpośrednio na zwiększoną ochronę zdrowia społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody.							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

Zobowiązano „producentów wody” do przekazywania organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej wyników badań wody wykonywanych w ramach m.in. monitoringu kontrolnego i przeglądowego w terminie 3 dni roboczych. Ponadto wprowadzono obowiązek systematycznego, co 3 miesiące, przekazywania przez podmiot, który złożył wniosek o zgodę na odstępstwo, właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu, właściwemu wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) oraz właściwemu wojewodzie, szczegółowego

sprawozdania z podejmowanych działań naprawczych wraz z działaniami planowanymi do podjęcia w następnym okresie sprawozdawczym.

9. Wpływ na rynek pracy

Regulacja prawna będzie miała wpływ na wzrost zatrudnienia w laboratoriach wykonujących badania w ramach kontroli wewnętrznej podmiotów produkujących wodę przeznaczoną do spożycia, próbkobiorców, a także podmioty prowadzące działania naprawcze.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☒ środowisko naturalne	☐ demografia	☐ informatyzacja
☐ sytuacja i rozwój regionalny	☐ mienie państwowe	☒ zdrowie
☐ inne:		

Omówienie wpływu

Wprowadzenie obowiązku monitorowania substancji promieniotwórczych w wodzie przeznaczonej do spożycia, w ramach krajowego monitoringu wody będzie miało korzystny wpływ na zdrowie ludzi, gdyż wyeliminuje lub przyczyni się do zmniejszenia zagrożeń zdrowia wynikających ze stężenia aktywności radionuklidów w wodzie. Wdrożenie rozporządzenia będzie miało także wpływ na środowisko. Monitoring umożliwi identyfikację przypadkowych zanieczyszczeń i skałę nagłych zagrożeń spowodowanych awariami. Efektem wdrożenia rozporządzenia, będzie również systematycznie aktualizowana informacja o stanie wody wodociągowej oraz wód powierzchniowych i podziemnych w Polsce.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

W celu określenia rozmiaru i charakteru prawdopodobnego narażenia na substancje promieniotwórcze w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w projektowanym rozporządzeniu wprowadzono przepis przejściowy, zgodnie z którym producenci wody wykonają pierwsze badania wody w zakresie pomiaru całkowitej aktywności alfa i beta, nie później niż w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia. Wyniki badań zostaną przekazane przez ww. podmioty do właściwego państwowego powiatowego lub państwowego granicznego inspektora sanitarnego, w terminie 3 dni roboczych od ich otrzymania. Następnie właściwy państwowy powiatowy lub państwowy graniczny inspektor sanitarny, w terminie nie dłuższym niż 8 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia, przekaze właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu raport z wyników przeprowadzonych badań, który z kolei w terminie nie dłuższym niż 10 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia, przekaze Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu raport z wyników przeprowadzonych badań.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Efekty projektowanych regulacji będzie można zaobserwować po 3 latach od wejścia w życie projektu rozporządzenia, ze względu na zdobytą wiedzę o istniejącym stopniu narażenia w skali kraju na oddziaływanie substancji promieniotwórczych, występujących w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Zastosowanym miernikiem będzie stosunek ilości wodociągów, które będą spełniały wymagania wprowadzone projektem rozporządzenia do wszystkich wodociągów znajdujących się w ewidencji.

W ramach ewaluacji efektów *ex post* będzie możliwa ocena proponowanej regulacji pod względem:

- ilościowym – w zakresie kosztów poniesionych na wykonanie badań przesiewowych na terenie całego kraju oraz kosztów personalnych laboratoriów związanych z pobieraniem i analizowaniem dodatkowych próbek wody w zakresie parametrów radiologicznych oraz kosztów przeszkolenia pracowników laboratoriów;
- jakościowym – w zakresie wpływu, jaki regulacja będzie miała na poziom satysfakcji konsumentów wody, wyrażającej się brakiem zgłaszania nieprawidłowości w zakresie wskaźników radiologicznych wody.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Załączniki – brak

Przygotowując projektowaną regulację wzięto pod uwagę:

- ekspertyzę naukową autorstwa dr hab. Tadeusza A. Przylibskiego, prof. nadzw. pt. „Skutki przyjęcia na terenie Polski określonego limitu stężenia radonu w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi w korelacji z dyrektywą Rady 2013/51/EURATOM z dnia 22 października 2013 r. określającą wymogi dotyczące ochrony zdrowia ludności

w odniesieniu do substancji promieniotwórczych w wodzie przeznaczonych do spożycia przez ludzi”;

- 2) notatkę ze spotkania w dniu 18 marca 2015 r. w Śląskim Centrum Radiometrii Środowiskowej;
- 3) sprawozdania z wyników badań radiacyjnego monitoringu wód przekazane przez Państwową Agencję Atomistyki.